

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»
Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра германської філології та перекладу

Рекомендовано до захисту
Протокол засідання кафедри №6
Від «20» січня 2025р.
Завідувач кафедри Воробйова О.С.
(прізвище та ініціали)

_____

(підпис)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня «Магістр»
СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ СЛЕНГУ В СФЕРІ ІТ:
ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ

Виконавець:

Студентка   6   курсу, групи   601-ФФ

  Михайлова Марина Андріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник роботи:

  Кушнірова Т.В., д.ф.н., професор кафедри

  германської філології та перекладу

  Національного університету «Полтавська

  політехніка імені Юрія Кондратюка »

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Рецензент:

  Мельник Р. М.,

  к.філол.н., доцент кафедри іноземних мов
  Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Підсумкова оцінка:

за національною шкалою: _____

кількість балів: _____

Підпис керівника _____

ЗМІСТ

Реферат	
ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ I. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОМП'ЮТЕРНОГО СЛЕНГУ.....	10
1.1 Сучасний український сленг: зіставний аналіз.....	10
1.2 Способи вираження та функції англійського комп'ютерного сленгу.....	17
1.3 Комп'ютерний жаргон: особливості функціонування.....	23
1.4 Перекладацькі трансформації при передачі ІТ сленгу.....	29
Висновки до розділу 1.....	36
РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ РІЗНОВИДІВ СЛЕНГУ В ІТ ГАЛУЗІ.....	37
2.1 Методи словникового перекладу ІТ-сленгу.....	38
2.2 Акроніми, аббревіатури, скорочення як різновиди комп'ютерного сленгу та особливості їхнього перекладу.....	47
2.3 Українськомовний комп'ютерний сленг. Утворення та використання.....	57
Висновки до розділу 2.....	65
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72
ДОДАТКИ.....	78

РЕФЕРАТ

МР: 89 с., 2 глосарія, 58 джерел.

Об'єктом дослідження є лексико-граматичні особливості сленгу в англомовних словниках та текстах комп'ютерної галузі.

Мета даної роботи полягає у дослідженні сленгу в англомовних словниках та текстах комп'ютерної галузі й в аналізі особливостей їхнього перекладу.

Специфіка досліджуваного об'єкта і мети роботи зумовили використання таких методів дослідження: компаративний аналіз, морфолого-синтаксичний аналіз, лінгвостилістичний аналіз, метод порівняльного аналізу, елементи індуктивного і дедуктивного методів.

У першому розділі роботи розглянуто поняття сленгу. його структурно-семантичних особливостей. Проаналізовано історичні передумови виникнення і розвиток цього явища. Окреслено методи перекладу ІТ - сленгу, а також його внесок у збагачення лексики.

У другому розділі досліджено особливості перекладу англомовного сленгу українською мовою. Проведено семантичний аналіз цих процесів, зокрема частота використання різних сленгових форм у наукових текстах і словниках англійської мови. Розкрито проблеми перекладу та досліджено специфіку утворення й використання українського сленгу.

У результаті проведено дослідження та аналізу виокремлені поняття ІТ - сленгу, опрацьовано його види і способи перекладу та подано можливі рішення проблем відтворення сленгізмів українською мовою.

У роботі подані два словники сленгу. Вони показують переклад сленгу з англійської на українську мову, а також утворення українського комп'ютерного сленгу.

СЛЕНГ, КОМП'ЮТЕРНИЙ СЛЕНГ, АБРЕВІАТУРА, SMS – СЛЕНГ,
ТРАНСЛІТЕРАЦІЯ, ТРАНСКРИПЦІЯ. ЕКСПЛІКАЦІЯ, ЕКВІВАЛЕНТНИЙ
ПЕРЕКЛАД.

ВСТУП

Із початком XXI століття розвиток нових технологій набув стрімкого зростання. Саме через це в житті кожної людини є електронні пристрої, якими вона користується щодня. Вони полегшують спілкування, допомагають в роботі або дають можливість відпочити. Нові пристрої: мобільні телефони, смарт-годинники, комп'ютери та багато іншого стають невід'ємною частиною нашого існування. Людство настільки звикло до них, що навіть зараз не можливо уявити хоча б день без цих винаходів. Зараз комп'ютери є в кожному домі, офісі або в закладі освіти.

На початку свого розвитку ці прилади було громіздкими та не кожна організація могла собі дозволити обслуговування такої машини. Також їхні функції були лише в розрахування якихось даних, що могло займати цілий день. З плином часу та появою Інтернету ці прилади почали стрімко розвиватись. Вони ставали меншими, зручнішими, список їхніх функцій зростав. Зараз розвиток цих технологій також не зупиняється. З'явилася нова сфера, саме ІТ, що вивчає не лише комп'ютер як набір різних деталей, але й різні програми для покращення роботи машини.

Розвиток ІТ галузі почався з Америки. Саме там був створений перший в історії комп'ютер. Розвиток цієї сфери охопив увесь світ та й нашу країну також. Зараз Україна, не дивлячись на скрутні обставини, у які потрапила країна, невпинно розвивається. Адже саме у нас був створений перший в світі онлайн банк, нашими розробками та програмами користується увесь світ, а наша перша електронна база документів, створена нашими ІТ спеціалістами, й досі вражає провідних експертів інших країн. Наших спеціалістів запрошують на роботу в інші країни, до таких закладів як «Siemens», «Microsoft», «Google» та багато інших.

Через стрімкий розвиток цієї сфери в нашій країні з'являються неологізми, які поширилися та використовуються у мовах різних країн. Стали звичними нові види сленгу та професіоналізми, з якими стикаються люди не

лише певної професії, а пересічні власники персонального комп'ютера. Ці слова та вирази вживаються все частіше та поповнюють запас не лише нашої мови, а й мови багатьох країн світу.

Звідси і виникає необхідність створення нових словників, що тлумачать та пояснюють цих новинок в мові. Укладання словника комп'ютерного сленгу є важливим для пояснення нових термінів. Вони допомагають сприянню нової лексики, але все ж залишається ще багато питань лінгвістичного аспекту, які потрібно досліджувати. У цьому полягає **актуальність нашого дослідження**.

Об'єктом дослідження є лексико-граматичні особливості сленгу в англомовних словниках та текстах комп'ютерної галузі.

Предметом дослідження є способи та особливості перекладу українською мовою сленгу, який використовуються в англомовних словниках та текстах комп'ютерної галузі.

Мета даної роботи полягає у дослідженні сленгу в англомовних словниках та текстах комп'ютерної галузі й в аналізі особливостей їх перекладу.

Відповідно до поставленої мети визначено такі **завдання**:

- 1) конкретизувати поняття «сленг» в науковій літературі;
- 2) обґрунтувати поняття «комп'ютерний сленг» як лінгвістичного явища;
- 3) окреслити співвідношення сленгу та жаргону, знайти схожості та відмінності;
- 4) проаналізувати методи перекладу сленгу в англомовних словниках та текстах комп'ютерної галузі;
- 5) надати рекомендації щодо коректного перекладу.

Матеріалом дослідження слугували близько 100 і більше одиниць сленгу, що зустрічаються у словниках та текстах комп'ютерної галузі, які були

відібрані із технічних словників комп'ютерної тематики та відповідно текстів комп'ютерної галузі.

Теоретичним матеріалом, що використовувався в процесі аналізу перекладу та особливостей жаргонів та сленгів стали роботи таких мовознавців як: Л. Барсегян, Л. Заводна, С. М. Єнікєєва, В. О. Кивлюк, Кондратюк, Мамрак, М. І. Матвійчук, Ольшанська, Е. Партридж, Е. В. Стрига, М. В. Тесленко, Т. Торн, В. Г. Чернобай, А. Шумейко, І. Щур.

Специфіка досліджуваного об'єкта і мети роботи зумовили використання таких **методів дослідження**: компаративний аналіз, морфолого-синтаксичний аналіз, лінгвостилістичний аналіз, метод порівняльного аналізу, елементи індуктивного і дедуктивного методів.

Наукова новизна одержаних результатів роботи полягає у визначенні особливостей перекладу сленгу в англomовних словниках та текстах комп'ютерної галузі, а саме визначено різні способи перекладу, які використовувалися при опрацюванні матеріалів і також виокремлення українськомовного ІТ-сленгу.

Теоретичне значення дослідження полягає у тому, що розглянуті у роботі особливості формотворення ІТ-сленгу, а також словотворення та асиміляція комп'ютерної лексики можуть слугувати внеском у розвиток перекладознавства. Такі результати також відкривають можливість для подальших лінгвістичних досліджень словників та текстів комп'ютерної галузі та інших науково-технічних текстів.

Практична цінність роботи зумовлена тим, що визначені у роботі способи та особливості перекладу ІТ-сленгу може сприяти ефективнішому вирішенню перекладацьких завдань, що можуть виникнути в процесі перекладу текстів і словників комп'ютерної галузі. Також, було визначено загальні рекомендації, які можна застосовувати при перекладі сленгу задля підвищення рівня еквівалентності.

Апробація результатів дослідження. Апробація результатів дослідження була здійснена шляхом участі у 76-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету (Полтава, 14 травня – 23 травня 2024 р.), тема доповіді – «Особливості перекладу науково-технічного тексту». За матеріалами доповіді було опубліковано тези у збірнику конференції: (Михайлова М.А. Кушнірова Т.В. Особливості перекладу науково-технічного тексту. Тези 76-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету (Полтава, 14 травня – 23 травня 2024 р.). Полтава : Нац. ун-т ім. Юрія Кондратюка, 2024. Т. 1. С. 302–303). Брала участь в 74-й науковій конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Полтава, 25 квітня–21 травня 2022 р.), тема доповіді - «Структурні типи НПІ в німецькій мові». За матеріалами доповіді були опубліковані тези у збірнику конференції (Палій К.В., Михайлова М.А. Структурні типи НПІ в німецькій мові. Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2022. Т. 1. С. 231–232. Брала участь у написанні наукової статті, що була опублікована у фаховому виданні (Manhura S.I., Palii K.V., Mykhailova M.A. Linguistic problems of technical text translation (on the material of oil and gas terminology). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія : зб. наук. пр. Одеса: Гельветика, 2021. Вип. 48, т. 4. С. 89-91. DOI <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2021.48-4.22>

Структура дипломної роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів і двох висновків до кожного розділу, загальних висновків та списку використаних джерел.

У вступі визначено загальнотеоретичну мету, предмет аналізу в роботі та її завдання, виділено об'єкт і методи дослідження, обґрунтовано актуальність теми роботи та апробація дослідження, надано матеріал

дослідження, короткий огляд наукової новизни та практичного призначення даного дослідження.

Перший розділ стосується теоретико-методологічних засад дослідження ІТ-сленгу, розгляд жаргону як різновиду сленгу, їх формоутворення тощо.

Другий розділ передбачає практичний аналіз матеріалу.

Загальний обсяг роботи - 97 сторінок, бібліографія містить 58 джерел використаної літератури. У роботі використано 2 глосарія.

РОЗДІЛ I. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОМП'ЮТЕРНОГО СЛЕНГУ

1.1. Сучасний український сленг: зіставний аналіз

Сленг є доволі розповсюдженим явищем в мові. Він існує в найрізноманітніших прошарках населення і з'явився ще в старовині часи.

«Великий тлумачний словник сучасної української мови» дає таке визначення сленгу: «Сленг – це розмовний варіант професійного мовлення, жаргон; жаргонні слова або вирази, характерні для мовлення людей певних професій або соціальних прошарків, які, проникаючи в літературну мову, набувають помітно емоційно-експресивного забарвлення [34, с.1147]. На думку Заводної Л. : «Сленг – це різновид розмовної мови, яку суспільство оцінює як підкреслено неофіційну і яка характеризується динамічною заміною лексичного складу, що поповнюється за рахунок аргю, жаргонізмів, вульгаризмів, неологізмів» [7, с.53].

А британський лексикограф Е. Партридж (Eric Partridge) визначає саме таке поняття «сленгу»: «існуючи у розмовній сфері дуже нестійкі, некодифіковані, часто випадкові сукупності лексем, що відображають суспільну свідомість людей, які належать до певного соціального або професійного середовища [39, с. 129].

Сленг є широко розповсюдженим явищем і слугує засобом спілкування між різними соціальними верствами, а його коріння сягає глибокої історії. Ще багато століть тому окремі соціальні групи розвивали свій власний унікальний стиль мовлення, характерний для їхніх кіл. Особливо помітною формою сленгу є професійний сленг, який з'являється в мові людей певної професії або роду занять. У 18-19 століттях у Полтаві, де традиція гри на бандурі була досить поширеною, сліпі бандуристи виробили власний сленг, відомий під назвою «лебійська мова». Ця мова була незрозумілою для сторонніх, проте при ближчому розгляді стає зрозуміло, що її було відносно легко вивчити, оскільки

вона ґрунтувалася на систематичних спотвореннях слів, хоча й включала в себе деякі абсолютно нові сленгові терміни.

Загалом, межа між повсякденною розмовною мовою та сленгом завжди була досить рухливою та перехідною. Статус слів часто змінюється, і терміни, які вважалися сленгом у 60-х, 70-х, 80-х роках, сьогодні стали частиною загальноновживаної лексики. Мова дуже чутливо реагує на зміни в політиці, ідеології, науці, духовній культурі, тому сленг, як один з її елементів, зазнає швидких трансформацій. Наприклад, сленг молоді 50-60-х років майже незрозумілий сучасному молодому поколінню. Сленг кожної історичної епохи відображав специфічні риси свого часу. На сленг 60-х років вплинули підвищений інтерес до наркотиків, популярної музики та відчуття постійної ейфорії. У 70-х роках у сленгу було багато виразів на позначення невдач або «лузерів», тоді як у 80-х роках переважали терміни, пов'язані з грошима та роботою [28, с. 77-78].

Також розповсюдженим видом сленгу є професійний сленг, який вживається в мовленні людей певної галузі чи професії. Старший викладач В. Г. Чорнобай дає таке визначення сленгу: «Сленг (від англ. S (special), lang (language) – набір особливих слів або нових значень уже існуючих слів, уживаних у різних групах людей (професійних, громадських, вікових тощо)». [28, с 78]. В англійській лексикографії термін «сленг» набув широкого вжитку на початку 19 століття. Етимологія слова залишається дещо суперечливою. Вивчення сленгу значною мірою сформувалося під впливом англосмовної культури. Сленг зазвичай розглядається як сукупність жаргонізмів, що утворюють підгрупу розмовної лексики, яка передає фамільярне або гумористичне ставлення до предмета, що обговорюється. [28, с 79].

Звернімося до праці Р. Спірса «Сленг та евфемізм». На думку Спірса, термін «сленг» пройшов тривалий процес еволюції, починаючи з його витоків у 18 столітті. Спочатку сленг вважався мовою злочинців. Однак з часом він перетворився на загальний термін, що використовується для позначення

вульгаризмів, жаргонізмів і діалектних слів, по суті, охоплюючи «будь-яке нестандартне або неприємне слово чи фразу» [53].

Сленг - це мова, яку навмисно обирають через її вражаючу неформальність і свідомо використовують замість «правильної» мови (або, рідше, письма). Сленг часто виникає в невеликих соціальних групах, де він діє як приватний код, що відображає їхні специфічні цінності та поведінку, посилюючи винятковість групи. З часом деякі сленгові вирази можуть вийти за межі своїх первинних кіл і стати більш поширеними. Хоча сленг часто отримує свій вплив завдяки новизні, певні терміни можуть залишатися в мові протягом багатьох років.

Хоча сленг може здаватися легким для розпізнавання, його не завжди просто визначити. Наприклад, Г. К. Честертон описав його як «суцільну метафору», хоча такі академічні визначення зустрічаються рідко, за винятком Халлідея. Сленг також називають «поезією повсякденного життя» або «поезією звичайної людини». На відміну від традиційної поезії, яка спирається на алюзії, сленг набагато пряміший. Його сила походить або від спільного розуміння серед інсайдерів, або від тотальної плутанини серед аутсайдерів.

На прохання дати визначення сленгу, його користувачі можуть сказати, що це «жаргон, який використовують жартома, щоб завадити стороннім зрозуміти справжній зміст», або «постійне спотворення усної та письмової мови, зумовлене соціальними та культурними тенденціями» [55, с. 5-6].

Сленг найчастіше залежить від соціального статусу людей, що його вживають їхньої національності, професії і хобі. Однак він завжди відрізняється більшою експресивністю і точністю, ніж загальноживана мова [9]. А видатний вчений Шумейко А. зазначає, що сленг - це різновид розмовної мови, яку суспільство розглядає як виразно неформальну, що характеризується постійним розвитком словникового запасу. Ця лексика розширюється за рахунок арго (спеціалізовані терміни і фрази, що використовуються певною або професійною групою), жаргону (мова

соціальної групи або групи за інтересами, що часто включає унікальні або штучні вирази), вульгаризмів (слова і фрази, характерні для невимушеної або грубої мови) і неологізмів (новостворені слова або вирази). [30, с. 39].

Мовознавець Шеремета К.Ю подає саме таке визначення сленгу: “Сленг - відносно стійкий, широко вживаний у певний період шар лексики, стилістично маркований як неформальний (включає іменники, прикметники та дієслова, що позначають повсякденні предмети, дії та ознаки). Це компонент експресивної розмовної мови, який інтегрується в літературне мовлення, хоча значно відрізняється за своїми джерелами та близькістю до стандартних літературних норм. Сленг часто несе в собі зневажливу конотацію ” [29, с. 92].

Вчені Дж. Гріног і Г. Кіттрідж визначають сленг як «сукупність лексем, що існують у розмовному середовищі, які є досить слабо сформованими, мінливими, несистематизованими, а інколи навіть хаотичними та випадковими, відображаючи суспільну свідомість осіб, що належать до певного соціального або професійного кола». Сленг розглядається як свідоме і навмисне використання елементів загальнолітературного словника в розмовній мові з певною стилістичною метою: створити ефект новизни, незвичності, відмінності від загальноприйнятих норм, передати певний настрій мовця, додати виразності, жвавості, точності, стислості та образності висловлюванню, а також уникнути шаблонів і кліше за допомогою таких стилістичних прийомів, як метафора та метонімія. [2, с.344]

Лінгвіст Мірошник С. О. говорить про сленг наступним чином: «Сленг – це дихання життя, це пласт лексики, що постійно оновлюється, це свідчення еволюції лексичного складу мови». [17, с. 134].

Дослідник американського військового сленгу В.В. Балабін визначає сленг як «нестандартну, неформальну, стилістично знижену форму мови, що використовується відносно великими верствами населення для виконання певних комунікативних функцій (таких як експресивна, оцінна, корпоративна,

пейоративна, евфемістична та інші). Він складається зі сленгових одиниць, або сленгізмів, які несуть різний ступінь лексикографічної маркованості». [1, с. 313].

У лексикографії більшість словників сходяться на думці, що слово «сленг» можна визначити щонайменше двома способами. По-перше, це обмежена мова, яку використовують маргінальні або окремі підгрупи в суспільстві. По-друге, це тимчасова, нетрадиційна лексика, що характеризується неформальністю та новизною. Наприклад, Оксфордський словник англійської мови (OED) описує сленг і як «спеціальну лексику або фразеологію певного покликання або професії», і як «високорозмовну мову, що вважається нижчою за рівень стандартної освіченої мови, яка складається або з нових слів, або зі знайомих слів, використаних у спеціальному значенні».

Класифікація сленгу, однак, є складним завданням, оскільки він значною мірою перетинається з іншими мовними різновидами, такими як просторіччя, жаргон і діалект. Сленг великий і різноманітний, тому важливо розрізнити специфічний і загальний сленг. Серед багатьох нестандартних різновидів англійської мови сленг функціонує як діастратичний (пов'язаний із соціальною стратифікацією) та діатопічний (пов'язаний із географічною варіативністю) різновид. Як діастратичний різновид, сленг відрізняється від жаргону та просторіччя, а як діатопічний різновид - від діалектів, просторіччя та акцентів.

Нарешті, сленг також можна вважати діафазичним (пов'язаним з рівнем офіційності) різновидом, хоча він відрізняється від розмовної мови тим, що несе в собі додатковий шар неформальності та новизни [43, с. 31-36].

На думку Вілюман В.Г, говорити про склад сленгу без чіткого визначення цього явища як окремого поняття некоректно. За таких умов до поняття «сленг» можна віднести будь-які лексичні, морфологічні, синтаксичні або фонетичні особливості розмовної мови, які порушують загальноприйняті норми літературної мови, включаючи різні мовні неправильності [5, с.240]. Сленг — це пласт лексики та фразеології, який виникає в живому розмовному

мовленні у вигляді емоційно забарвлених, часто образних неологізмів. Вони легко проникають у загальноживану літературну розмовну лексику.

Як відомо, український сленг значною мірою сформувався під впливом двох домінуючих мов: російської та англійської. Потрапляючи до спонтанного мовлення, запозичена лексика зазнає значних семантичних, морфологічних та словотвірних змін в українському мовному середовищі, що надає їй унікального характеру. Сленгові терміни особливо поширені серед молоді, як правило, у віці від 12 до 25 років. Ця вікова група є найактивнішим сегментом суспільства з точки зору творчості, в тому числі й мовної. Сленг характеризується емоційністю, неформальністю та невимушеністю. Основною метою використання таких слів є не лише передача інформації, але й вираження почуттів, що дозволяє молодим людям продемонструвати свою особистість та індивідуальність за допомогою мови.

Основними характеристиками сленгу є його швидка еволюція, сприйнятливості до трендів, нестабільність і неоднозначність. Нові вирази можуть з'являтися і зникати так само швидко, що ускладнює їх відстеження. Це підкреслює важливість і необхідність документування сленгу за допомогою словників і теоретичних досліджень. Останнім часом сленг став одним з основних інструментів комунікації, що ще більше підкреслює необхідність його ретельного вивчення. [1, с. 53].

Згідно з дослідженням С. Кеммера, сутнісні характеристики сленгу поділяються на загальні, групові, семантичні, формальні та додаткові ознаки.

Загальні характеристики сленгу:

- не є частиною стандартної мови;
- підкреслює неформальний стиль;
- широко використовується в розмовній мові;
- може бути табуованим.

Групові характеристики:

- сленг асоціюється з певними соціальними групами, які не є частиною основного суспільства;
- сленг дуже популярний серед молоді;
- часто зустрічається в групах, які або відкидаються, або, принаймні, не повністю приймаються суспільством, таких як злочинці, нижчі соціально-економічні класи, етнічні меншини, підлітки та студенти, особливо ті, хто схильний порушувати суспільні правила;
- сленг зазвичай використовується як маркер «внутрішньогрупового» членства, зі специфічними термінами, що позначають приналежність;
- він часто представляє субкультуру.

Семантичні характеристики сленгу:

- часто з'являється в табуйованих семантичних сферах;
- часто дуже метафоричний;
- не рідко включає в себе перебільшення;
- використовується з негативним комунікативним наміром по відношенню до інших.

Формальні характеристики сленгу:

- може включати креативні написання;
- характерна редуплікація;
- використовується у формі гри слів;
- складається з коротких слів.

Додаткові характеристики сленгу:

- він дуже схильний до змін у формі, значенні та рівні умовності;
- використовується для привернення уваги до нових продуктів у маркетингу;
- може мати регіональний характер, використовуючись у певних регіонах країни. [5]

Отже, явище сленгу в українській мові є дуже давнім. Це мовне явище прийшло до нашої мови з англійської. Він бурхливо розвивається та має багато галузей застосування, наприклад: IT-сленг, розмовний сленг, сленг геймерів, інтернет сленг та тощо. Сленг – це той вид мови, що ніколи не припинить свого розвитку та збагачення.

1.2 Способи вираження та функції англійського комп'ютерного сленгу

Впровадження електронного комп'ютера (ЕОМ) у США в 1946 році ознаменувало початок нової технологічної ери, розділивши час на «до» і «після», створивши відмінності між «новачками» (тими, хто не знайомий з комп'ютерами) і «користувачами». Цей зсув спричинив швидку еволюцію лексики в цій сфері і навіть породив феномен інтернет-залежності.

Основною причиною швидкої появи нових термінів у комп'ютерному сленгу є стрімкий, «стрибкоподібний» розвиток самих комп'ютерних технологій. У розпал цієї технологічної революції кожна нова інновація вимагає свого мовного позначення. Оскільки більшість цих інновацій (за рідкісним винятком) з'являються в США, зокрема в Силіконовій долині, нові терміни з'являються в англійській мові в міру того, як розробляються винаходи. Коли ці технології потрапляють в Україну, часто не існує еквівалентних українських термінів, тому фахівці в Україні змушені використовувати оригінальні англійські терміни. Цей процес заповнює культурні прогалини англійською термінологією, поступово наповнюючи українську мову англійськими назвами.

Відсутність стандартизованої термінології в українській мові для цієї галузі, а також значна кількість пропріетарних та маркетингових термінів призвели до появи комп'ютерного сленгу. На початку нового тисячоліття українські дослідники почали систематично вивчати формування комп'ютерного сленгу в українській мові, зокрема, як слова переходять зі стандартних мовних одиниць до сленгу. [12, с. 98].

Історія комп'ютерного сленгу тісно пов'язана з Рафаелем Фінкелем, який у 1975 році - задовго до появи Всесвітньої павутини - представив новий тип мови, відомий під назвою « Jargon File». Це був збірник хакерського сленгу з технічної культури, поширеної в таких установах, як Лабораторія штучного інтелекту МІТ, Стенфордська лабораторія штучного інтелекту та інших подібних організаціях. На той час кількість термінів у « Jargon File» була ще досить обмеженою. Проте з розвитком Інтернету цей словник періодично поповнювався.[22, с. 70-71].

Професійний сленг програмістів і користувачів персональних комп'ютерів, або ж комп'ютерний сленг, є відносно новим явищем в українській мові. Оволодіння ним передбачає знання відповідної лексики та правил її використання, що залежить не лише від рівня компетентності в сфері комп'ютерних технологій, а й від того, наскільки людина відчуває себе частиною цієї професійної спільноти, субкультури "комп'ютерників". Бути членом цього колективу означає не лише правильно вживати спеціалізовану лексику, але й дотримуватися певних норм поведінки та правил комунікації.

Комп'ютерний сленг не є жорсткою, монолітною системою — він дуже динамічний і неоднорідний, і може значно відрізнитися серед різних груп його носіїв. Цей шар лексики української мови відображає молоду й швидко зростаючу сферу, яка активно розвивається в останні роки. Якщо ще 7-10 років тому з комп'ютерами працювали лише обрані, то сьогодні навіть школярі володіють ними на «ти». Комп'ютери стали не просто невід'ємною частиною робочого чи навчального процесу, а й ефективним засобом спілкування та отримання оперативної інформації через Інтернет. Вони також служать джерелом розваг. [33, с. 2].

Українськомовний комп'ютерний сленг - досить неоднорідне явище, що охоплює лексичні одиниці, утворені на базі загальнонародної мови, які слугують лексичною та граматичною основою сленгу. До нього також належать сленгові слова та словосполучення, які відтворюють офіційну

комп'ютерну термінологію або називають поняття, для яких немає офіційних термінів. Баланс між цими двома компонентами нерівномірний: через глибоку спеціалізацію в цій професійній сфері другий компонент має тенденцію до домінування. [31, с. 3].

Існує різниця між загальноприйнятою «комп'ютерною» мовою, яка відноситься до мови наукової комп'ютерної літератури, і сленгом, який використовують програмісти, ІТ-спеціалісти та інші комп'ютерні фахівці у своєму спілкуванні один з одним. [16, с. 98].

Деякі вчені вважають, що сленг виникає внаслідок появи нових понять, соціальних явищ і міжнародних відносин. Однак вони також зазначають, що коли слово стає частиною сленгу, воно часто набуває абсолютно нового значення, не пов'язаного з його загальноживаним використанням.

Дослідниця Юлія Заремблюк відзначає: «У сучасному світі широко поширений комп'ютерний сленг — особлива "мова", що виникла з появою електронно-обчислювальних машин. З розвитком ЕОМ в Україні також почала формуватися специфічна мова, якою спілкуються програмісти. Відносно молодий вік фахівців у цій галузі, а також популярність комп'ютерів і інтернету серед молоді сприяли поширенню комп'ютерного сленгу серед користувачів мережі. Знання цього сленгу, який молодь активно використовує в електронних комунікаціях, допомагає уникати багатьох непорозумінь» [8, с. 1].

«Сленг, пов'язаний із технологіями, надзвичайно різноманітний. Можна виокремити мову летсплейерів, відеоблогерів, програмістів, а також мову форумів і чатів. Однак всі ці явища об'єднує одне — вони стосуються комп'ютера, тому їх можна розглядати як єдиний соціальний діалект — комп'ютерний сленг» - саме таке визначення поняттю комп'ютерний сленг дає науковець Берест Р [3, с. 6].

Британський лінгвіст Тоні Торн (Tony Thorne) визначає таку дефініцію комп'ютерного сленгу як «неформальні, скорочені або гумористичні терміни», що використовуються в онлайн-спілкуванні [55, с. 425].

Професійна диференціація мови, що є одним із надзвичайно важливих прагматичних чинників, діючих в активних номінативних процесах, призвела до створення своєрідного жаргону працівників комп'ютерної сфери [25, с. 189].

Певне коло вчених притримується думки, що комп'ютерний сленг складається зі слів, які вживають виключно люди, що мають справу з комп'ютерами у своєму повсякденному житті. Ці слова замінюють професійну термінологію і часто характеризуються розмовним або навіть фамільярним тоном.

Стрімкий розвиток комп'ютерної індустрії та технологій спричинив появу значної кількості неологізмів. Спочатку більшість з цих термінів використовувалися неформально професіоналами в цій галузі, але з часом вони стали звичними майже для всіх користувачів комп'ютерів. В результаті багато неологізмів спростилися, перетворившись на те, що ми зараз називаємо комп'ютерним сленгом, який спочатку слугував засобом спілкування програмістів.

Зі збільшенням кількості людей, пов'язаних з комп'ютерами, цей сленг увійшов у загальний вжиток. [26, с. 134].

Автори словнику Інтернет-сленгізмів NetLingo, американці Ерін Янсен (Erin Jansen) та Вінсент Джеймс (Vincent James) вважають комп'ютерний сленг: «спеціалізованою мовою, аббревіатурами чату, скорочені або гумористичні терміни», що використовують в онлайн та професійному спілкуванні [42, с. 378].

Сучасна англійська мова, особливо в її розмовній формі, дає численні приклади постійного оновлення комп'ютерного сленгу, зумовленого як розвитком комп'ютерних технологій, так і самої мови. Ця еволюція необхідна

для опису нових явищ у світі комп'ютерних технологій. Методи формування комп'ютерного сленгу досить різноманітні, але всі вони зводяться або до винайдення нових термінів для нових понять, або до розширення семантики існуючих слів, щоб зробити їх придатними для регулярного вживання [25, с. 191].

З семантичної точки зору, лексика комп'ютерного сленгу відносно стабільна, хоча й зазнає змін у значенні та розширенні сфери вживання слів під час свого функціонування. Терміни в межах комп'ютерного сленгу вступають у різні лексико-семантичні зв'язки [31, с. 4].

Англійський комп'ютерний сленг має більш розвинену тематичну організацію порівняно з українським, з більшою кількістю тематичних груп. Тематичні поля, спільні для обох мов, в англійській мові є більш розгалуженими, характеризуються ширшим спектром лексичних одиниць та більшою структурною чіткістю. Лексика української мови відображає вплив англійської мови через запозичення, семантичні та структурні кальки, а також часткові переклади. Тематичні групи, спільні для обох мов, охоплюють сфери професійної діяльності, які найчастіше обговорюються та оцінюються комп'ютерними фахівцями, незалежно від їхньої національності чи місцезнаходження.

Важливо також відзначити різні функції комп'ютерного сленгу, які включають 1) комунікативну, 2) когнітивну, 3) консервативну, 4) естетичну, 5) емоційно-експресивну, 6) фатичну, 7) металінгвістичну та 8) магічну [16, с. 98 - 100].

Комп'ютерний сленг виконує такі функції, як ідентифікаційна, ізотерична, експресивна, емоційно-оцінна, функція економії мовних ресурсів, категоризації та систематизації, а також номінативна. Сленгізми проникають у мову засобів масової інформації та художньої літератури, і айти-фахівці навіть створили власний фольклор. Такі слова з'являються на сторінках газет,

журналів і літературних творів, сприймаючись більшістю носіїв мови як нові мовні одиниці [31, с. 6].

Аналіз комп'ютерного сленгу у функціональному аспекті виявив такі його основні функції: а) експресивна (створення образного, виразного найменування поняття, що вже має нейтральне позначення в термінології) – 39 % сленгізмів; б) емоційно-оцінна (передача стосунку носіїв жаргону до певного об'єкта) – 41 % комп'ютерної сленгової лексики; в) функція категоризації та систематизації (для фактів і понять, особливо актуальних у свідомості носіїв жаргону, в ньому виробляються деталізуючі номінації, коли певний об'єкт ділять на члени і в результаті утворюються нові родові та видові відношення) – 6 % одиниць комп'ютерного сленгу; г) номінативна (позначення нового поняття, заповнення термінологічних лакун) – 14 % сленгізмів [16, с. 100].

Шляхи і способи виникнення комп'ютерного сленгу досить різноманітні, але всі вони зводяться до того, щоб адаптувати англійські терміни до української реальності та зробити їх придатними для постійного використання. Основними методами утворення сленгу, який використовують фахівці в сфері інформаційних технологій, є:

1. калькування (повне запозичення);
2. напівкалькування;
3. фонетична мімікрія;
4. переклад [21, с. 85].

Швидкість, з якою розвивається комп'ютерний сленг, значно перевищує не лише швидкість зміни загальної лексики української мови, а й багатьох інших професійних та групових сленгів. В інших сленгах слово може зберігатися десятиліттями, але в комп'ютерному сленгу за останнє десятиліття стрімкого технологічного прогресу з'явилося і зникло багато термінів. Мінливість лексики зумовлена насамперед екстралінгвістичними факторами: швидке старіння і, навпаки, постійне оновлення комп'ютерного обладнання та

програмного забезпечення призводять до змін у сленговому словнику. За способом функціонування весь лексичний фонд українського комп'ютерного сленгу можна поділити на активні та пасивні категорії [22, с. 71].

Таким чином, явище комп'ютерного сленгу є більш розвиненим в англійській мові, звідки він і походить, ніж в українській. У нашій мові сленг почав вживатися набагато частіше за останні роки та набув популярності не тільки серед спеціалістів галузі, а й серед звичайного населення. Через це словник україномовного комп'ютерного сленгу постійно поповнюється.

1.3 Комп'ютерний жаргон: особливості функціонування

В історії поняття сленгу зявилося набагато пізніше аніж поняття жаргону. Проте багато вчених та мовознавців, вважають, що у ті часи жаргоном називали усі неологізми, багато з яких в сучасному світі мають назву як сленг. Звідси можна зрозуміти, що жаргон є одним з підвидів сленгу. Вони функціонують лише разом.

«Жаргон (фр. Jargon) – соціолект; відрізняється від загально-розмовної мови специфічною лексикою і фразеологією, експресивністю зворотів і особливим використанням словотворчих засобів, але не володіє власною фонетичною і граматичною системою» [28, с. 79]. Саме таке визначення подає нам Чорнобай В. Г., що вивчав не лише сленг, але й жаргон і вважає їх близькими поняттями. У своєму дослідженні він підкреслює, що жаргон був попередником жаргонізмів, які згодом переросли в сленг. Жаргонні слова або вирази називаються «жаргонізмами». Частина цієї лексики належить не одній соціальній групі, а багатьом.

Літературознавча енциклопедія подає таке визначення поняття «жаргон»: «Жаргон (нім. Rotwelsch, Jargon, англ. jargon, що у XII ст. означало «незрозуміла мова; пташина мова») – соціолект, відмінний від літературної мови специфічною лексикою та вимовою, але позбавлений власної граматики.» Позначає специфічне мовлення, насичене спотвореними або

спеціально дібраними словами та словосполученнями, що порушують загальноприйняті мовні нормативи, замкнуте у своєму комунікативному полі [37, с. 367].

Жаргонізмами називають слова, вживання яких обмежується нормами спілкування, прийнятими в окремих соціальних групах. Походження цього терміну пов'язане з французьким словом "jargon", яке в свою чергу походить від галло-романського "gargone", що означає "базікання". Через цю особливість жаргонізми також відомі як соціальні діалектизми. В основному, це емоційно забарвлені слова, що позначають певні поняття або предмети, для яких в літературній мові існують загальноприйняті відповідники. Використання таких слів часто додає невимушеності, іронії або фамільярності в процес спілкування, відступаючи від норм стандартної мови [19, с. 1].

Жаргон - це розмовний діалект (соціолект), який використовується в певних соціальних групах, таких як аристократи, бізнесмени, студенти, спортсмени та представники різних професій, наприклад, музиканти та актори. Жаргонізми - це слова, вирази або граматичні форми, що походять з жаргону і несуть гостре емоційне забарвлення. Ці терміни можуть переходити в загальноживану або літературну мову, зберігаючи при цьому свій емоційний відтінок. Жаргонізми зазвичай походять від інших емоційно забарвлених мовних категорій, таких як діалектизми, варваризми та професіоналізми. [38, с. 205].

Жаргон (з франц. *jargon* — «базікання») — це особливості мовлення певної соціальної, вікової або професійної групи, які виникають завдяки тривалому спілкуванню або спільності інтересів. Від літературної мови він відрізняється специфічною лексикою та вимовою, хоча не має окремої фонетичної чи граматичної системи. Єдиний вид жаргону, що переважно існує у письмовій формі, — це комп'ютерний жаргон, тоді як інші представлені здебільшого в усній формі.

Жаргонізми — це слова або вирази, що використовуються представниками певної соціальної чи професійної групи. Як зазначає Л. Ставицька: «Жаргон — це соціально маркована лексика. У професіях журналіста, водія чи науковця є певний нормативний ряд, який вживається для офіційного спілкування, але також є знижена, фамільярна мова, в якій проявляється жаргон, що дозволяє додати до спілкування елемент невимушеності. Жаргон — це розмовна лексика, поширена в корпоративному середовищі. Коли ми спілкуємося між собою, ми створюємо особливий субкод, який об'єднує нас, відокремлює від інших і слугує розпізнавальним знаком: ми — свої, ми належимо до одного середовища» [6, с. 2].

Жаргонний лексикон у всьому своєму соціосемантичному розмаїтті — це не просто набір словникових значень. Це своєрідна картина світу, потужна семіосфера певної епохи, що через слова передає концентрат соціокультурного, духовного та психологічного клімату часу. У цьому лінгвокультурному просторі жаргонної лексики відображається окрема людина, покоління, етнос.

Кілька слів про мовнокультурний аспект жаргонної лексики. Гіпертрофія жаргонного субкоду в сучасній комунікації — це не хвороба, а радше симптом набагато глибшої культурної кризи. Ця криза супроводжується звуженням індивідуального словникового запасу мовної особистості, коли не використовуються семантично рівноцінні розмовні, фамільярні та діалектні слова і фразеологізми (як української, так і російської мов). Навіть цей гіпертрофований субкод не адаптований належним чином, оскільки на метамовному рівні відсутнє чітке розуміння семантичної структури певних жаргонізмів, їх правопису чи походження [24, с. 12 і 14].

Комп'ютерний жаргон-це віртуозна гра для людей, яким тісно в межах нормативної літературної мови. Комп'ютерний жаргон з'явився разом із винаходом електронних комп'ютерів у США в 1946 році. З розвитком комп'ютерних технологій в Україні почала формуватися і спеціалізована мова,

якою послуговувалися професійні комп'ютерники. Широке розповсюдження персональних комп'ютерів та створення Інтернету принесло цю мову ширшій аудиторії, яка перейняла та збагатила існуючий комп'ютерний жаргон.

Однією з ключових причин створення цієї «мови» є її надзвичайна ефективність - три-чотири специфічні жаргонні слова можуть передати те, що в іншому випадку потребувало б довгого, добре продуманого технічного абзацу. Зрештою, комп'ютерний жаргон навіть виражає певні емоції, які майже неможливо відтворити в лаконічній і сухій природі цифрової мережі. У молодіжному комп'ютерному жаргоні багато слів запозичені з англійської мови, часто видозмінені або навмисно спотворені. Домінування англіцизмів зумовлене, по-перше, поширеністю англомовної термінології в усьому світі, що є наслідком домінування на світовому ринку американських фірм, які виробляють комп'ютерне програмне забезпечення; по-друге, модністю англійської мови в молодіжній культурі та суспільстві загалом. Відмінною рисою жаргону є переосмислення загальноживаних слів, створення лексичних одиниць з подвійним значенням, які відносяться до термінів з абсолютно різними початковими значеннями [32, с. 10].

У сучасній українській мові помітна тенденція до збільшення кількості жаргонізмів у повсякденній мові. Соціальні чинники сприяють розмиванню літературних норм, під впливом розмовної мови, діалектів та іншомовних слів з'являються жаргонізми. Водночас сфера вживання жаргонізмів розширюється в різних галузях. Основною причиною швидкого створення нових жаргонізмів у комп'ютерній галузі є стрімкий розвиток комп'ютерних технологій. У розпал технологічної революції кожне нове явище в цій галузі потребує специфічного терміну або назви.

Однією з причин появи такої «мови» є її чіткість, конкретність і лаконічність: часто кількома специфічними словами можна передати значний обсяг інформації, який в технічному тексті займає цілий абзац. Комп'ютерний

жаргон також здатен виражати емоції, що майже неможливо зробити у сухій і лаконічній мережевій комунікації.

Однією з головних причин швидкого розвитку комп'ютерного жаргону є стрімкий прогрес у самій галузі технологій. З кожною новою технологічною зміною виникає потреба в нових термінах. Оскільки більшість інновацій з'являються в США, зокрема в Силіконовій долині (Silicon Valley), де розташовані провідні науково-дослідні центри, нові терміни зазвичай створюються англійською мовою. Коли ці винаходи стають відомими в Україні, часто немає відповідних українських еквівалентів для нових понять, тому фахівцям доводиться використовувати оригінальні англійські терміни. Це явище називають заповненням термінологічних лакун за допомогою англомовних слів.

Відсутність стандартизованої української термінології в цій галузі, а також велика кількість фірмових і рекламних назв, сприяє поширенню комп'ютерного жаргону [19, с. 17].

Комп'ютерний жаргон — це мова, яка відрізняється від стандартних мовних норм. Вона поширена серед соціальних груп, об'єднаних спільними інтересами, і включає лексику, що відрізняється від загальноприйнятих норм або створена штучно, зокрема для комп'ютерної сфери.

Жаргонізми — це розмовні слова професійної мови, побутові та стилістично знижені дублети термінів і професіоналізмів. За своїм походженням професійні жаргонізми можуть бути або переосмисленими загальноновживаними словами, або новоутвореннями, які виникли на їх основі.

Коли йдеться про способи утворення жаргонізмів у комп'ютерній сфері, більшість з них не є повністю новими словами, як можна було б очікувати від такої динамічної галузі. Натомість для створення нових жаргонізмів використовуються вже наявні мовні одиниці, які або зберігають свою початкову форму, або трансформуються за допомогою граматичних правил мови, що прийняла цю лексику [54].

Комп'ютерний жаргон — це особливий лінгвокультурний феномен, що має низку специфічних рис, таких як гумор, метафоричність, образність та емоційність. Він також має свою структуру, закони розвитку та причини виникнення. Основною причиною появи такої лексики є її виняткова місткість, що дозволяє ефективно задовольняти комунікативні потреби людини.

Одним із важливих джерел поповнення комп'ютерного жаргону в німецькій, українській та інших мовах є запозичення з англійської. Проте, де можливо, англійські терміни замінюються на відповідники в цих мовах або утворюються шляхом додавання словотворчих елементів та закінчень із морфологічного запасу відповідної мови. Серед способів утворення нових слів — словоскладання, афіксація, контамінація, універбація, аббревіація та інші методи [4, с. 35].

Комп'ютерний жаргон має кілька характерних рис. По-перше, до його складу входять як специфічна лексика, так і назви неспеціалізованих понять. По-друге, комп'ютерні жаргонізми активно виходять за межі професійного вжитку та переходять у загальноповсякденний сленг [21, с. 85].

Способи утворення комп'ютерних жаргонізмів різноманітні, але найчастіше це адаптація англійських термінів до українського контексту, що робить їх придатними для постійного вживання. Через свою новизну український комп'ютерний жаргон не є стандартизованим, і багато слів мають кілька варіантів вимови та написання. Він дуже схожий на загальний жаргон і розвивається за схожими моделями. [19, с. 1 - 3].

Звідси робимо висновок, що жаргонізми з'явилися як в українській та і в англійській мові набагато раніше ніж сленг. Саме вони були початком появи сленгу. Жаргонізми мають тісний зв'язок зі сленгізмами, адже без одного не існує і інше. Сленг та жаргон функціонують в мові лише разом, та саме жаргон є важливою складовою сленгу.

1.4 Перекладацькі трансформації при передачі комп'ютерного сленгу

Становлення української школи перекладу було дуже не легким шляхом. Та не зважаючи на це українські науковці та дослідники в галузі філології розробили свої класифікації. Наприклад: Фінкель О., Москаленко М., Корунець І., Шмігер Т. Черноватий А., Карабан В., Мамрак А. Варто розглянути роботу дослідниці та науковця А. В. Мамрак.

Трансформація — це символічно виражені морфо-синтаксичні відповідності між схожими реченнями та фразами. Існує чотири основні типи перекладацьких трансформацій: перестановка, заміна, додавання і опущення.

Перестановка — це тип трансформації, при якому змінюється порядок елементів у тексті перекладу порівняно з оригіналом. Основними елементами перестановки є: слова, словосполучення, частини складного речення і навіть цілі речення в межах складного синтаксичного цілого.

Заміна передбачає використання однієї мовної одиниці замість іншої. Це метод, за допомогою якого спостерігаються мовні факти шляхом підстановки різних мовних одиниць в однаковому контексті для визначення їх співвідношення. Граматичні заміни можуть стосуватися форми слова, частини мови, членів речення або переходу між простими і складними реченнями. Також можуть бути заміни головних і підрядних частин, сурядних і підрядних зв'язків, або ж сполучникових і безсполучникових конструкцій.

Антонімічний переклад — це комплексна лексико-граматична заміна, при якій стверджувальна конструкція перетворюється на заперечувальну, або навпаки, з одночасною заміною одного зі слів на його антонім. Компенсація, в свою чергу, — це прийом перекладу, коли елементи тексту вихідної мови не мають точних відповідників у мові перекладу, і тому вдаються до інших засобів для передачі сенсу.

Додавання — це лексичне розширення, яке зумовлене необхідністю уточнення семантичних компонентів у словосполученні вихідної мови. Основою цього процесу є комплетивні відношення між елементами верифікованого дієслівного сполучення.

Опущення — це пропуск певного члена речення, який сприймається як нульове вираження. У перекладі цей прийом відомий як еліipsis, що передбачає вилучення семантично надлишкових слів.

До лексичних трансформацій належать такі прийоми, як конкретизація, генералізація і розширення змісту, також відоме як модуляція. Конкретизація — це заміна слова в тексті вихідної мови, яке має загальне значення, на слово з більш конкретним значенням у мові перекладу. Генералізація ж означає протилежний процес: вузькозначне слово замінюється одиницею з узагальненим значенням. Розширення змісту передбачає заміну одного слова іншим, при цьому враховуються причинно-наслідкові зв'язки в контексті висловлення. [15, с. 107 – 110].

Український мовознавець та вчений В'ячеслав Карабан дає такі визначення а також говорить що усі наведенні нижче поняттям належать до перекладацьких лексичних трансформацій. Перекладацькі лексичні трансформації — це зміни лексичних елементів оригінальної мови, які використовуються під час перекладу для адекватного відтворення їх семантичних, стилістичних і прагматичних характеристик з урахуванням норм та мовленнєвих традицій мови перекладу. Лексичні трансформації стають необхідними, коли словникові відповідники в мові оригіналу не підходять для перекладу через невідповідність значення або контексту.

Сутність трансформації перестановки (або пермутації) полягає в тому, що під час перекладу лексичні елементи змінюють своє місце в реченні, тобто займають протилежні позиції. Як правило, це відбувається під час перекладу словосполучень або фраз. У науково-технічному перекладі така трансформація використовується досить рідко, як і в інших видах перекладу.

Трансформація заміни застосовується тоді, коли збереження частиномовної характеристики слова порушує граматичні або лексичні норми мови перекладу. Однак така відповідність не завжди можлива, оскільки лексичні та граматичні особливості мов оригіналу і перекладу можуть відрізнятися. Тому перекладачам часто доводиться замінювати одну частину мови на іншу, наприклад, іменник — на прикметник, прикметник — на дієслово, і навпаки. Така трансформація може стосуватися слів майже всіх частин мови, але найчастіше спостерігається з іменниками, дієсловами, прикметниками та прислівниками.

Трансформація додавання полягає у введенні в переклад лексичних елементів, які відсутні в оригіналі, щоб правильно передати смисл речення або дотриматися норм мови перекладу. Усі зміни, включаючи додавання, слід зазначати у зносках, посиланнях або коментарях поза основним текстом. Іноді певні частини експліцитного смислу оригіналу можуть стати імпліцитними в перекладі, або ж навпаки, імпліцитні частини в оригіналі можуть бути виражені експліцитно в перекладі. Тож додавання як лексична трансформація передбачає експліцитне вираження частини імпліцитного смислу оригіналу в перекладеному тексті.

Трансформація вилучення — це усунення плеонастичних або тавтологічних елементів у тексті перекладу, що є виправданим з точки зору адекватності та відповідності нормам мови перекладу. Усувати можна лише ті елементи, які дублюються в оригіналі або передача яких може порушити правила мови перекладу, адже за нормами ці елементи вже є частиною імпліцитного смислу.

Одним із важливих способів вибору контекстуального відповідника є лексична трансформація конкретизації значення. Вона зумовлена розбіжностями у функціональних характеристиках слів та мовленнєвих традиціях. Конкретизація — це процес, при якому слово з ширшою семантикою в оригіналі замінюється на слово з вузким значенням у перекладі.

У процесі перекладу значення слів може як звужуватися, так і розширюватися. Протилежною до конкретизації трансформацією є генералізація, коли слово з вузьким значенням замінюється на слово із ширшим значенням, нерідко гіпонімом. Генералізація часто застосовується в перекладі наукових і технічних текстів, але її слід використовувати обережно, оскільки вона може призводити до втрати точності. Її варто застосовувати лише тоді, коли буквальний переклад може порушити граматичні чи стилістичні норми мови перекладу [10, с. 300 – 314].

Наступні методи перекладу відносяться до способів перекладу лексичних одиниць, тобто слова. Сюди входять: транскодування, калькування, контекстуальна заміна, антономічний та описовий переклад. Почнемо саме з транскодування та усіх його видів.

Транскодування — це метод перекладу, коли звукова або графічна форма слова оригінальної мови передається за допомогою алфавіту мови перекладу. Існує чотири види транскодування:

Транскрибування — передача звукової форми слова літерами мови перекладу.

Транслітерування — передача слова за літерами.

Змішане транскодування — поєднання транскрибування з елементами транслітерування.

Адаптивне транскодування — адаптація форми слова до фонетичних чи граматичних норм мови перекладу.

При транскодуванні літерами мови перекладу може передаватися повна або часткова форма слова. У випадку змішаного транскодування велика частина слова відображає звучання оригіналу, але також передаються елементи його графічної форми. Це часто застосовується при передачі власних імен.

Калькування — це метод дослівного перекладу, коли нові терміни перекладаються за допомогою найближчого відповідника у словнику. Частіше застосовується для перекладу складних термінів, і іноді тільки для одного з компонентів складного слова. Цей прийом особливо актуальний для слів, утворених із загальноживаних елементів.

Калькування можна використовувати лише тоді, коли отриманий термін не порушує норм сполучуваності слів в українській мові.

Контекстуальна заміна — це перекладацька трансформація, коли перекладним відповідником стає слово або словосполучення, що не є словниковим відповідником, але підібране з урахуванням контексту та мовленнєвих норм мови перекладу.

Крайнім випадком перекладу за допомогою семантичного розвитку є так званий "антонімічний" переклад, коли форма слова або словосполучення змінюється на протилежну (наприклад, позитивна на негативну і навпаки), проте основний зміст залишається майже незмінним. Втім, термін "антонімічний переклад" не зовсім точний, адже слово не замінюється на антонім у мові перекладу, а змінює лише форму, зберігаючи своє значення. Тому доречніше називати цей метод "формальною негативацією", оскільки в ньому наголошується на зміні форми, а не змісті.

Ця трансформація поділяється на три види:

Негативація — слово або словосполучення без явно вираженої заперечувальної форми замінюється на слово з префіксом **не-** або на конструкцію з часткою **не**.

Позитивація — слово або словосполучення з формально вираженою заперечувальною часткою замінюється на позитивний еквівалент без негативного компонента.

Анулювання — усунення двох наявних у реченні заперечувальних елементів.

Описовий переклад - це метод, який використовується для перекладу нових лексичних елементів з мови оригіналу шляхом заміни слова, словосполучення, терміна або ідіоми фразою (або довшим словосполученням) мовою перекладу, яка адекватно передає значення оригінального виразу.

- Він повинен точно відображати основний зміст неологізму.
- Опис не має бути надто детальним.
- Синтаксична структура перекладу повинна бути простою.

Важливо стежити за тим, щоб перекладне словосполучення повністю і точно передавало всі ключові риси поняття, позначеного оригінальним словом [10, с.282 – 297].

Також деякі вчені, що займалися саме питанням перекладу комп'ютерного сленгу, виокремили свої методи та способи. Для перекладу неологізмів та термінів, від яких походять сленгізми перекладацька практика розробила саме такі методи: транскодування, калькування, описовий переклад.

Транскодування - це переклад лексичної одиниці шляхом відтворення її форми за допомогою алфавіту мови перекладу. Цей метод застосовується, коли важливо зберегти лексичну стислість, яка підкреслює специфіку об'єкта або поняття, що називається.

Калькування, з іншого боку, передбачає створення нових слів або введення нових способів словотвору в мову перекладу шляхом запозичення словотвірних моделей мови оригіналу. Суть калькування полягає у створенні нового слова або стійкого виразу в мові перекладу, який відображає значення оригінальної лексичної одиниці. Це підводить нас до самого поняття «калькування» - типу запозичення, при якому слова або словосполучення перекладаються дослівно за окремими компонентами.

Описовий переклад - це метод, коли слово перекладається з однієї мови на іншу за допомогою лексикалізованого словосполучення.

Нарешті, фонетична мімікрія ґрунтується на схожості між семантично не пов'язаними загальноживаними словами та англійськими комп'ютерними термінами. З лексикологічної точки зору цей метод є особливо інтригуючим [16, с. 98].

На думку Є. Єнікєєвої, основними методами перекладу американського комп'ютерного сленгу є:

1) транслітерація та транскрипція, які використовуються для перекладу окремих термінів;

2) калькування – це прийом перекладу, що полягає в заміні складових частин лексичної одиниці оригіналу (морфем або слів) їх відповідниками в мові перекладу;

3) експлікація (описовий переклад) – це лексико-граматична трансформація, коли лексичну одиницю оригіналу замінюють словосполученням, що пояснює або визначає її.

Продуктивність експлікації при перекладі американського комп'ютерного сленгу на українську пояснюється різницею в засобах утворення слів і словосполучень між мовами. В англійській мові часто використовуються багатоконпонентні безприйменникові сполучення, що є нетиповими для української, і це створює певні труднощі під час перекладу. Однак ці труднощі можна подолати за допомогою калькування зі зміною порядку компонентів у словосполученні [18, с.71].

Розглянувши усе вище перераховане робимо висновок, що перекладацькі трансформації зародилися ще в ХХ ст. В українській філологічній науці вони стрімко розвиваються та досліджуються. Трансформації використовують в будь-якій сфері для перекладу з іншої мови. Для перекладу комп'ютерного сленгу, на думку дослідників, оптимальними є калькування, транслітерацію, опущення, додавання, заміну, конкретизацію та генералізацію, що ми і спростуємо або підтвердимо у своїй роботі.

Висновки до розділу 1

Сленг, як і всі інші мовні універсали, важко піддається дефінуванню. Через складність та дискусійність такого завдання в лінгвістиці існує чимало найрізноманітніших спроб визначення сленгу. У «Великому тлумачному словнику сучасної української мови» сленг визначається як розмовний варіант професійного мовлення або жаргон; це слова і вирази, характерні для спілкування представників певних професійних чи соціальних груп. Жаргон є частиною сленгу, хоча його назва і виникла значно раніше. Проте дослідження доводять, що раніше жаргоном називали саме сленгові вирази та слова. Проникаючи в літературну мову, такі слова набувають виразного емоційного й експресивного відтінку.

Українськомовний комп'ютерний сленг – це складне й неоднорідне явище, яке включає в себе лексичні одиниці, створені на базі загальноживаної мови, що виступають лексичною та граматичною основою для формування сленгу. До нього також входять сленгові слова й словосполучення, що або передають офіційну комп'ютерну термінологію, або описують поняття, які не мають усталених термінів.

Англійський комп'ютерний сленг має більш розвинену тематичну структуру порівняно з українським, охоплюючи значно більше тематичних груп. Хоча обидві мови мають спільні тематичні сфери, в англійській мові вони виражені ширшим набором лексичних одиниць та характеризуються більш чіткою організацією. Лексика української мови відчуває значний вплив англійської через запозичення, семантичні та структурні кальки, а також часткові переклади.

Одним з найпоширеніших джерел поповнення сленгу в українській мові є переклад. Дослідники виділяють різні трансформації, які б найоптимальніше передали сенс сленгу, тож ми маємо дослідити способи переклади цих лексем і окреслити найголовніші з них.

РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ РІЗНОВИДІВ СЛЕНГУ В ІТ ГАЛУЗІ

2.1. Методи словникового перекладу комп'ютерного сленгу

Комп'ютерний сленг почав зароджуватися в Америці з середини ХХ ст. Його появу пов'язують з виробленням першого в світі комп'ютера та обчислювальних приладів. Для більш швидкого спілкування та економії часу, фахівці почали створювати свою власну мову. Спочатку лише скорочували слова, а потім і в загалі створюють нові зрозумілі лише їм. З розвитком технології з'являлися нові терміни, що породжувало собою і появу нових жаргонізмів і сленгізмів. У перших роках ХХІ ст. вже починає розвиватися переклад цих понять. Спочатку термінів, а потім і сленгу. Починають з'являтися різні шляхи та методи перекладу, укладатися перекладацькі словники. За основу візьмемо класифікацію Кивлюка В.О. Вирізняють два основних способу перекладу: машинний переклад та за допомогою людини.

Машинний переклад — це переклад за допомогою комп'ютера або спеціалізованого програмного забезпечення для автоматичного переведення тексту з однієї мови на іншу. Однак, зараз нас цікавить саме переклад, що виконується людиною.

Переклад людиною — це процес усного або письмового перекладу з однієї мови на іншу, здійснюваний за допомогою навичок і знань перекладача. Цей тип перекладу включає такі аспекти, як: 1) індивідуальність перекладача; 2) знання в певній галузі; 3) контекст тексту; 4) методи перекладу.

До методів перекладу належать: а) транслітерування та транскрипція; б) використання семантичних еквівалентів; с) калькування або копіювання; д) експлікація (описовий переклад). [7, с. 153].

Транслітерація (від лат. trans – крізь, через та litra – літера) – передача літер іншомовного слова за допомогою літер алфавіту мови перекладу. При транслітерації також іноді спостерігається зсув наголосу. Наприклад:

<i>blockchain</i>	децентралізована база даних	блокчейн
<i>bug</i>	якась помилка, збій в програмі	баг
<i>button</i>	кнопка	батон, баттон
<i>cheater</i>	шахрай	чітер
<i>coder</i>	програміст	кодер
<i>copy-paste</i>	копіювати і вставити	копіпаст
<i>device</i>	будь-якій механізм або його функціональна частина	девайс
<i>emulator</i>	програмне забезпечення, яке робить одну комп'ютерну систему подібною до іншої системи	емулятор
<i>fake</i>	підробка, фальсифікація, обман	фейк
<i>flame</i>	образи чи малоінформативні повідомлення	флейм
<i>flood</i>	багаторазове повторення однакових або практично однакових повідомлень	флуд
<i>freelance</i>	людина що працює віддалено	фрілансер
<i>framework</i>	програмний продукт для спрощення, створення та підтримки різноманітних послуг сайтів	фреймворк
<i>gadjet</i>	технічне пристосування	гаджет
<i>game and gamer</i>	гра та гравець	гейм та геймер
<i>hacker</i>	людина любляча програмувати, а не	хакер

	<i>просто теоретизуватися про програмування</i>	
<i>hackathon або hack marathon</i>	<i>форум програмістів різних спеціальностей, зібраних для розробки конкретних проектів</i>	<i>хакатон</i>
<i>hint</i>	<i>порада або рекомендація</i>	<i>хінт</i>
<i>internet</i>	<i>інтернет</i>	<i>інет</i>
<i>lag</i>	<i>затримка в передачі даних по мережі</i>	<i>лаг</i>
<i>lamer</i>	<i>невмілий користувач ЕОМ</i>	<i>ламер</i>
<i>loser</i>	<i>невдаха</i>	<i>лузер</i>
<i>manual</i>	<i>керівництво користувача</i>	<i>мануал</i>
<i>modem</i>	<i>пристрій зв'язку для перетворення сигналу за допомогою процесів модуляції</i>	<i>модем</i>
<i>monitor</i>	<i>екран</i>	<i>монітор</i>
<i>program</i>	<i>програма</i>	<i>Програм, прога</i>
<i>prank</i>	<i>розіграш</i>	<i>пранк</i>
<i>post</i>	<i>повідомлення в електронній конференції</i>	<i>пост</i>
<i>rack</i>	<i>змінний накопичувач</i>	<i>рак</i>
<i>reboot</i>	<i>перезавантажувати</i>	<i>ребут</i>
<i>respect</i>	<i>прояв поваги до чогось чи когось</i>	<i>респект</i>
<i>save</i>	<i>збереження гри та інформації</i>	<i>сейв сейф</i>
<i>skin</i>	<i>зовнішній вигляд, оболонка, дизайн</i>	<i>скін</i>
<i>smile</i>	<i>посмішка, комбінація різних знаків пунктуації або літер, що позначає настрій</i>	<i>смайл</i>
<i>space</i>	<i>вільне місце на диску</i>	<i>спейс</i>

<i>switcher</i>	людина, яка перейшла в ІТ програмування з іншої сфери діяльності	світчер
<i>troll</i>	анонімний інтернет провокатор	троль
<i>trolling</i>	процес написання провокаційних повідомлень в інтернеті	тролінг
<i>uber</i>	дуже висока позитивна оцінка	убер
<i>warez</i>	будь-яка інтелектуальна власність, яка вільно розповсюджується в мережі Інтернету з порушенням права власності	варез
<i>winchester</i>	вінчестер	вінт

[2, 14, 36, 41, 50, 51, 55, 56, 57].

Транскрипція (від лат. transcription – переписування) – передача звуків іншомовного слова (зазвичай це власне ім'я, географічна назва, науковий термін) за допомогою літер алфавіту мови перекладу. Наприклад:

<i>adapter</i>	перехідник	адаптер
<i>basic</i>	основний, базовий	бейсік
<i>beep</i>	вбудований динамік	біпер
<i>cooler</i>	елемент системи охолодження комп'ютера	кулер, охолоджувач
<i>computer</i>	комп'ютер	комп
<i>connect</i>	приєднуватися	конект, конектитися
<i>click</i>	клацати, нажимати на клавіші	клікати
<i>cracker</i>	той хто намагається отримати доступ до інформації нелегально, зламуючи при цьому систему	крекер
<i>cookies</i>	невеликий фрагмент службової інформації, що поміщається веб-сервером на комп'ютер користувача	кукіси

<i>daemon</i>	<i>в системах класу UNIX – програма, що працює у фоновому режимі без прямого спілкування з користувачем</i>	<i>демон</i>
<i>debug</i>	<i>шукати помилки в програмі або налагоджувати систему</i>	<i>дебажити</i>
<i>display</i>	<i>екран</i>	<i>дисплей, дисплюй</i>
<i>DR DOS</i>	<i>назва операційної системи</i>	<i>дурдос</i>
<i>driver</i>	<i>програма створена для забезпечення взаємодії апаратної частини комп'ютера з операційною системою</i>	<i>драйвер</i>
<i>feature</i>	<i>особливість, властивість</i>	<i>фіча</i>
<i>file</i>	<i>електронний запис інформації</i>	<i>файл</i>
<i>jabber</i>	<i>відкритий протокол для швидкого обміну повідомленнями</i>	<i>жабер</i>
<i>leech</i>	<i>даремний учасник файлообмінної мережі, який тільки викачує, нічого не даючи взамін</i>	<i>лічер</i>
<i>lytdybr</i>	<i>щоденник</i>	<i>литдибр</i>
<i>notebook</i>	<i>ноутбук</i>	<i>ноут, нотер</i>
<i>newbie</i>	<i>новачок, чайник</i>	<i>нуб</i>
<i>overlay</i>	<i>метод програмування, що дозволяє створювати програми, які займають більше оперативної пам'яті, ніж встановлено в системі</i>	<i>оверплей</i>
<i>page</i>	<i>сторінка в інтернеті</i>	<i>пага</i>
<i>plotter</i>	<i>графопобудовник, пристрій, призначений для виведення даних в графічній формі на папір</i>	<i>плотер</i>
<i>pixel</i>	<i>елемент зображення</i>	<i>піксель</i>
<i>printer</i>	<i>друкувальний пристрій</i>	<i>принтер</i>

<i>progmmter</i>	<i>програміст</i>	<i>програмер</i>
<i>server</i>	<i>сервер</i>	<i>сервак</i>
<i>support</i>	<i>служба технічної підтримки</i>	<i>саппорт, сопорт</i>
<i>trouble</i>	<i>проблема, неприємність</i>	<i>трабл, трабли</i>
<i>update</i>	<i>процес оновлення програмних продуктів</i>	<i>апдейт</i>
<i>upgrade</i>	<i>оновити</i>	<i>апгрейдити</i>
<i>virus</i>	<i>вірус</i>	<i>вірус</i>

[2, 14, 36, 41, 50, 51, 55, 56, 57].

Найчастіше використання семантичних елементів можна зустріти в іншомовних запозиченнях. Вони відтворюються без будь-яких змін оригінального написання. Це стосується насамперед власних імен – назв корпорацій, пошукових серверів, операційних систем та програмної продукції. Наприклад:

<i>Adobe illustrator</i>	<i>векторний графічний редактор</i>	<i>люстра</i>
<i>AutoCAD</i>	<i>система автоматизованого проектування</i>	<i>автогад</i>
<i>AVI</i>	<i>відео файл в контейнері AVI</i>	<i>аві, авік, авішник</i>
<i>AOL</i>	<i>американська медіа компанія, постачальник онлайн сервісів та електронних дошок оголошень</i>	<i>АОЛ</i>
<i>assembler</i>	<i>мова програмування низького рівня, від розширення файлів ASM</i>	<i>АСМ, Астма мова</i>
<i>adobe after effects</i>		<i>афтер</i>
<i>blin-linux</i>	<i>один з дисків, диск-накет всередині вінчестера</i>	<i>блін, компакт диск</i>
<i>BBS (bulletin board system)</i>	<i>дошка оголошень, деревоподібний форум</i>	<i>ББС Борда</i>
<i>CD-ROM</i>	<i>різновид компакт-дисків з даними, доступними тільки для читання</i>	<i>сіді</i>

<i>Corel Draw</i>		<i>корал дроу, горілі дрова</i>
<i>GNU</i>	<i>мерзотний</i>	<i>гнутий</i>
<i>google</i>	<i>гугл</i>	<i>гугль, гугля</i>
<i>GUI</i>	<i>графічний інтерфейс користувача, тобто з віконцями і кнопками</i>	<i>гуй, гуйн, гуй</i>
<i>internet explorer</i>	<i>браузер від скорочення</i>	<i>ІЕ, віслюк</i>
<i>IRC (internet relay chat)</i>	<i>система онлайнового спілкування</i>	<i>Ірка</i>
<i>linux</i>	<i>операційна система Лінукс</i>	<i>лінух, лінь, лінійка, люліх,</i>
<i>LAN</i>	<i>локальна мережа</i>	<i>лан, ланка, лань, лана</i>
<i>Microsoft Windows</i>	<i>операційна система Майкрософт</i>	<i>вінди, вінда</i>
<i>mozilla</i>	<i>браузер mozilla</i>	<i>мазило</i>
<i>mozilla firefox</i>	<i>браузер mozilla firefox</i>	<i>вогняний лис, лисиця, лисичка</i>
<i>MS Outlook</i>	<i>поштовий клієнт MS Outlook</i>	<i>аутоглюк, автоглюк, цибуля</i>
<i>netscape navigator</i>	<i>браузер</i>	<i>нафігатор, навігатор</i>
<i>nero burning ROM</i>	<i>програма для запису дисків</i>	<i>нюра</i>
<i>OLE (Object linking and embedding)</i>	<i>технологія, що дозволяє редагувати дані, створені в іншій програмі, не виходячи з основного редактора</i>	<i>Оля</i>
<i>oracle</i>	<i>база даних</i>	<i>оракул</i>
<i>pentium intel</i>	<i>центральний процесор марки pentium компанії intel</i>	<i>пень, пеньтюх</i>
<i>perl</i>	<i>мова програмування</i>	<i>перл, перлушка</i>
<i>rapidshare</i>	<i>файлообмінний сервер</i>	<i>рапіда</i>
<i>RAR</i>	<i>використовувати архіватор RAR</i>	<i>РАР</i>
<i>torrent</i>	<i>файл, що містить в собі інформацію про запитані файлах</i>	<i>торрент</i>
<i>the bat</i>	<i>поштова програма</i>	<i>бат</i>

<i>turbo pascal</i>	компілятор мови програмування Паскаль	турбо паскаль, турба
<i>unix</i>	ОС сімейства unix	уніх, нікс

[2, 14, 36, 41, 50, 51, 55, 56, 57].

Калькування (від фр. Calque – копія, наслідування) – слово або вираз, що являє собою переклад по частинах іншомовного слова з матеріалу рідної мови.

Наприклад:

<i>application server</i>	сервер додатків	аплікатор
<i>blue screen of death</i>	повідомлення ОС Windows про серйозну помилку, що вимагає перезавантаження системи	синяк, синій екран (смерті)
<i>content provider</i>	оболонка (wrapper), у яку укладено дані.	контент-провайдер
<i>current drive</i>	пристрій комп'ютера, що дає змогу здійснити читання і запис інформації на знімний носій інформації.	поточний дисковод
<i>debug</i>	шукати помилки в програмі	дебажіть
<i>dick storage</i>	дискова пам'ять,	Пам'ять комп'ютера
<i>digital signature</i>	цифровий підпис – це математична схема для перевірки автентичності цифрових повідомлень або документів	дигітальна сигнатура
<i>external command</i>	зумовлені команди для кінцевих користувачів	зовнішня команда
<i>grayed-out</i>	недоступний елемент управління в екранній формі	забруднений, засерений
<i>hard drive</i>	жорсткий диск	хард драйв
<i>headless</i>	йдеться мова про комп'ютер, що працює без дисплея	безголовий

<i>hyperlink</i>	<i>гіперпосилання</i>	<i>посилання</i>
<i>image recognition</i>		<i>розпізнання зображень</i>
<i>label</i>	<i>етикетка – графічний знак на будь-якому продукті виробництва</i>	<i>лейбл</i>
<i>load</i>	<i>завантажувати</i>	<i>грузити</i>
<i>mail</i>	<i>поштова адреса, електрона пошта</i>	<i>мило, мильниця</i>
<i>mouse</i>	<i>комп'ютерний маніпулятор</i>	<i>комп'ютерна миша</i>
<i>peer2peer</i>		<i>кожний з кожним</i>
<i>peer view instances</i>		<i>рівноправні екземпляри видимого елемента</i>
<i>peripheral controller</i>	<i>периферійний контролер</i>	<i>контролер</i>
<i>process handling procedure</i>	<i>процедура нагляду за процесом</i>	<i>процедура управління процесом</i>
<i>proxy server</i>	<i>сервер в комп'ютерних мережах, що дозволяє клієнтам виконувати непрямі запити до мережесевих сервісів</i>	<i>проксі сервер</i>
<i>swapping manager</i>	<i>менеджер проекту</i>	<i>своппінг менеджер</i>
<i>tower</i>	<i>корпус комп'ютерного типу</i>	<i>вежа</i>
<i>zombie process</i>	<i>дочірній процес в Unix-системі, який завершив своє виконання, але ще присутній в списку процесів операційної системи, щоб дати батьківському процесові вважати код завершення</i>	<i>зомбі, процес-зомбі</i>

[2, 14, 36, 41, 50, 51, 55, 56, 57].

Дескриптивний (роз'яснювальний, описовий) переклад – спосіб передачі без еквівалентної лексики, що передбачає розкриття значення

запозиченої одиниці за допомогою розгорнутого опису в словосполученнях, фразах тощо.

Наприклад: *BIOS (Basic Input/Output System)* – базова система вводу-виводу, *business application* – програма комерційних розрахунків;

CSMA/CA (Carrier Sense Multiple Access/Collision Avoidance) – колективний доступ з контролем несущої і вилученням конфліктів, *digitizer* – кодуєчий перетворювач, підсистема чи пристрій, який формує цифрові дані для вхідного аналогового сигналу;

DMA (Direct Memory Access) – прямий доступ до пам'яті;

native mood – режим роботи у власній системі команд;

non-mouse program – програма, яка не підтримує роботу з мишкою;

nucleus – ядро операційної системи;

processor-specific code – програма, прив'язана до певного процесора;

transponder – телекомунікаційний пристрій, який приймає сигнал лише в одній формі та передає його в іншій формі.

Іноді під час роботи з перекладом комп'ютерного сленгу зустрічаються випадки описового перекладу разом з використанням калькування. Наприклад: *EISA (Extended Industry Standard Architecture)* – розширений промисловий стандарт (шинної) архітектури;

MS-DOS (Microsoft Disk Operating System) – дискова операційна система фірми *Microsoft* [2, 14, 36, 41, 50, 51, 55, 56, 57].

Варто також згадати про еквівалентний переклад, особливо коли йдеться про переклад назв різних корпорацій, соціальних мереж, серверів і браузерів. Цей вид перекладу широко використовується для англійських комп'ютерних сленгів і жаргонізмів, хоча в українській мові існує обмежена кількість відповідників у цій галузі. Приклади еквівалентного перекладу можна знайти не лише серед назв корпорацій, пошукових серверів, операційних систем чи програмних продуктів. Наприклад:

bar – панель управління;

Bluetooth – синій зуб, блютуз (технологія радіо-зв'язку *Bluetooth*);

data – дані;

desktop – робочий стіл;

error – помилка, ерор;

keyboard – кейборд, дошка, кіборд, клавіатура;

memory – пам'ять комп'ютера;

message – повідомлення як про помилку так і повідомлення на електронну пошту;

mode – режим;

notepad – нотатки, записна книжка, планшет;

network – мережа;

router – маршрутизатор або роутер вайфаю;

screen – екран [2, 14, 36, 41, 50, 51, 55, 56, 57].

Таким чином, основними способами перекладу сленгу є: транслітерація, транскрипція, калькування, описовий переклад та еквівалентний. Найбільш перекладачі використовують калькування та транскрипцію з транслітерацією. Також не завжди сленг є стилістично нейтральним та літературним. Ще слід зауважити, що словники комп'ютерного сленгу та жаргону надзвичайно швидко поповнюються саме через розвиток ІТ- сфери.

2.2. Акроніми, абревіатури, скорочення як різновиди комп'ютерного сленгу та особливості їхнього перекладу

При перекладі текстів комп'ютерної сфери важливо пам'ятати, що, хоча мова цих текстів є частиною загальнонаціональної мови, вона має особливий стиль, який відповідає меті та специфіці комп'ютерної літератури. Тексти цієї галузі будуються за правилами загальної граматики, оскільки «комп'ютерної

граматики» як окремої системи не існує. Особливу увагу слід приділити сленгам та їхньому перекладу: значення багатьох сленгізмів та жаргонізмів не завжди можна коректно передати без додаткових пояснень, адже їх первісне значення може бути незрозумілим для тих, хто вперше їх чує. Наприклад:

Time-saving online abbreviations like LOL, OMG, and IMHO are now part of the official English language. The Oxford English Dictionary(OED) announced the addition of several acronyms to its dictionary, adding some interesting trivia behind the origins of these Internet-associated expressions. OED explained that although "initialisms" like OMG (Oh My God), LOL (Laughing Out Loud) and IMHO (In My Humble/Honest Opinion) are strongly associated with the language of electronic communications, their origins are surprisingly predating the Internet era [40, с. 21].

Онлайн-скорочення, що економлять час, як LOL, OMG та IMHO, тепер є частиною офіційної англійської мови. Оксфордський словник англійської мови (OED) оголосив про додавання кількох сленгів до свого словника, додавши кілька цікавих дрібниць про походження цих пов'язаних з Інтернетом виразів. OED пояснив, що хоча такі «ініціалізми», як OMG (Oh My God) – О Господи (висловлює здивування), LOL (Laughing Out Loud) – лол, ламер в мережі (голосно сміятися) і IMHO (In My Humble/Honest Opinion) – імхо (на мою думку), тісно пов'язані з мовою електронних комунікацій, їхнє походження на диво передре появі Інтернету (наш переклад).

У цьому прикладі показано, що сленг іноді утворюється за допомогою скорочень або аббревіатур. Зазвичай його перекладають транслітерацією, але часто потрібно додатково пояснити значення або навіть знайти повну форму слів, з яких склався сленговий вираз. Також варто враховувати, що деякі сленгові слова в минулому мали зовсім інше значення, а в окремих випадках один і той же вираз може сприйматися по-різному представниками різних вікових або професійних груп. Наприклад: *Also, apparently the LOL expression had a previous life, starting in 1960, denoting an elderly woman (Little Old Lady).*

OED notes that some expressions like OMG and LOL are used outside electronic communication contexts as well, including print and spoken use, in the form of more than a simple abbreviation [40, с. 21 – 22].

Крім того, очевидно, вираз LOL мав попереднє життя, починаючи з 1960 р., позначаючи літню жінку (Little Old Lady). OED зазначає, що деякі вирази, такі як OMG і LOL, також використовуються поза контекстом електронної комунікації, включаючи друковане та усне використання, у формі більш ніж простого скорочення (наш переклад – М.М.).

У цьому прикладі можна побачити таке словосполучення, як «Little Old Lady». Якщо перекласти його дослівно, вийде «маленька стара леді», що звучить недоречно. У цьому випадку доречніше використати еквівалентний переклад, де *little old* має відповідник «літня», а *lady* краще замінити на «жінка».

У текстах комп'ютерної тематики дуже часто зустрічається різноманітний сленг, який поділяється за способами творення. Перший спосіб — це сленг, сформований за принципом СМС-спілкування, де слова часто замінюють цифрами або окремими літерами. Наприклад:

2: to, or too – до, в (вказівка напрямку звернення);

2moto: tomorrow – завтра;

2nite: tonight – сьогодні ввечері;

и: you – ти;

4: for – для чогось, когось;

4и: for you – для тебе;

10q: thank you – дякую тобі;

10x: thanks – дякую;

gr8: great – чудово;

y: why – чому; [40, с. 24] (наш переклад).

Також під час дослідження вдалося знайти ще й такі приклади цього сленгу:

b4: before – до;

BB: Bye-Bye – до побачення;

2U2: to you too – і вам теж;

m8: mate – товариш, напарник;

w8: wait – почекай, зачекай [36].

Other common Internet abbreviations and symbols include “<3” which resembles a heart and stands for “love,” using “@” in place of the word “@” and using the number “2” instead of typing “to” or “too” (“I<3 you.”, “I’m @ the store.”, “I’m going 2 school.”) [40, с. 24].

Інші поширені скорочення та символи в Інтернеті включають «<3», що нагадує серце та означає «любов», використання «@» замість слова «@» та використання цифри «2» замість введення «до» або «теж» » («Я <3 ти.», «Я в магазині.», «Я йду до школи.») [наш переклад].

Наступний вид сленгу – це літерні омофони. До них відносяться сленгізми, що утворилися за допомогою аббревіатур та акронімів. Аббревіатура – це скорочення, яке складається з перших літер слів або словосполучень. Акроніми ж є підмножиною аббревіатур, що формуються з початкових компонентів.

Ці види сленгу поширені і використовуються дуже часто. Саме з ними під час перекладу текстів виникає найбільше труднощів, оскільки вони з’являються надзвичайно швидко. Наприклад:

Examples of common acronyms include "LOL" for "laugh out loud" or "lots of love" and "BTW" for "by the way". There are also combinations of both, like "CUL8R" for "see you later", "CU or CYA" for: see you (see ya)" [40, с. 24 – 25].

Приклади поширених аббревіатур включають "LOL" для "голосно сміятися" або "багато кохання" та "BTW" для "до речі". Існують також

комбінації обох, як-от "CUL8R" для "побачимося пізніше", "CU or CYA" для побачимось. (переклад наш, М.М.).

Акроніми є специфічним типом словотворення і можуть розглядатися як підтип змішування. Вони завжди були невід'ємною частиною комп'ютерної культури і стали основою нової мови в Інтернеті. Зазвичай акроніми сприймаються як сукупність літер, що утворюють «слово». Важливо відзначити, що між акронімами та скороченнями існує різниця. У сфері ІТ скорочення, ініціали або аббревіатури часто називають акронімами.

Є сотні акронімів, і їхнє дослідження може бути складним завданням через численні визначення однієї й тієї ж аббревіатури чи скорочення. Крім того, аналіз може бути дещо суб'єктивним, оскільки матеріал постійно змінюється, а поле дослідження безмежне. Наприклад:

<i>API:</i>	<i>Application Programming Interface</i>	<i>програмний інтерфейс програми;</i>	<i>Калькування, перестановка</i>
<i>ASAP:</i>	<i>As Soon As Possible</i>	<i>якнайшвидше;</i>	<i>Калькування, вилучення</i>
<i>AV:</i>	<i>Anti Virus</i>	<i>антивірус;</i>	<i>транслітерація</i>
<i>BBL/BBS:</i>	<i>Be Back Later/Soon</i>	<i>потім повернутися, ще повернутися;</i>	<i>Калькування</i>
<i>B4N:</i>	<i>Bye for Now</i>	<i>до побачення;</i>	<i>калькування, вилучення</i>
<i>BFF:</i>	<i>Best Friends Forever</i>	<i>найкращі друзі назавжди;</i>	<i>Калькування</i>
<i>BFFL:</i>	<i>Best Friends for Life</i>	<i>найкращий друг на все життя;</i>	<i>Калькування, додавання</i>
<i>BF:</i>	<i>Boyfriend</i>	<i>хлопець (коханий);</i>	<i>Калькування</i>
<i>BRB:</i>	<i>Be Right Back</i>	<i>скоро повернутися;</i>	<i>Калькування, вилучення</i>
<i>BTW:</i>	<i>By the Way</i>	<i>до речі, між іншим;</i>	<i>Калькування, вилучення</i>
<i>CYA:</i>	<i>See You</i>	<i>побачимося;</i>	<i>Калькування, вилучення</i>

<i>DBEYH:</i>	<i>Don't Believe Everything You Hear</i>	не вірити в усе що чуєш;	Калькування, додавання
<i>FAQ:</i>	<i>Frequently Asked Questions</i>	питання які задаються найчастіше;	Калькування, додавання
<i>FB:</i>	<i>Facebook</i>	фейсбук;	Транскрипція
<i>FYI:</i>	<i>For Your Information</i>	до вашого відома;	Калькування
<i>GF:</i>	<i>Girlfriend</i>	дівчина (кохана);	Калькування
<i>GR8:</i>	<i>Great</i>	чудово;	Калькування
<i>HTH:</i>	<i>Hope This Helps</i>	сподіваюся, це допоможе;	Калькування
<i>HSM:</i>	<i>Hardware security module</i>	апаратний модуль безпеки;	Калькування, перестановка
<i>ILY:</i>	<i>I Love You</i>	Я кохаю тебе	Калькування
<i>IMHO:</i>	<i>In My Humble Opinion</i>	на мою скромну думку;	Калькування
<i>IDK:</i>	<i>I Don't Know</i>	Я не знаю	Калькування
<i>IRL:</i>	<i>In Real Life</i>	в реальному житті;	Калькування
<i>J/K:</i>	<i>Just Kidding</i>	жарт, жартувати;	Калькування, вилучення
<i>KTHX:</i>	<i>OK, Thanks</i>	добре, дякую;	Калькування
<i>LDAP:</i>	<i>Lightweight Directory Access Protocol</i>	легковажний протокол доступу до каталогів;	Калькування, перестановка, додавання
<i>LR:</i>	<i>Link Rot</i>	процес, за якого WEB сторінки стають застарілими, оскільки сайти, з якими вони пов'язані змінені або закриті;	Описовий переклад
<i>L8R:</i>	<i>Later</i>	незабаром, потім, згодом;	Калькування
<i>MFA:</i>	<i>Multi-factor authentication</i>	багатофакторна автентифікація;	Калькування

<i>MITM:</i>	<i>Man-in-the-middle attack</i>	<i>атака посередника (у криптографії);</i>	<i>Калькування, перестановка, вилучення</i>
<i>NAS:</i>	<i>Network attached storage</i>	<i>сервер для зберігання даних на файловому рівні;</i>	<i>Описовий переклад</i>
<i>NM:</i>	<i>Nevermind</i>	<i>нічого важливого, не звертай уваги;</i>	<i>Калькування, додавання</i>
<i>NP:</i>	<i>No Problem</i>	<i>ніяких проблем;</i>	<i>Калькування</i>
<i>OIC:</i>	<i>Oh, I See</i>	<i>зрозумів;</i>	<i>Калькування, вилучення</i>
<i>OTOH:</i>	<i>On the Other Hand</i>	<i>з іншого боку;</i>	<i>Калькування, вилучення</i>
<i>ORLY:</i>	<i>Oh Really?</i>	<i>ох, невже;</i>	<i>Калькування</i>
<i>PACS:</i>	<i>Physical Access Control System</i>	<i>система контролю та управління доступом;</i>	<i>Калькування, перестановка, додавання</i>
<i>PKI:</i>	<i>Public Key Infrastructure</i>	<i>інфраструктура відкритих ключів;</i>	<i>Калькування, перестановка</i>
<i>ROFL:</i>	<i>Roll On the Floor Laughing</i>	<i>дуже голосно сміятися, надривати живота від сміху;</i>	<i>Калькування, вилучення</i>
<i>SIM:</i>	<i>Security information management</i>	<i>управління захистом інформації та ін.;</i>	<i>Калькування, перестановка, додавання</i>
<i>SMH:</i>	<i>Shaking My Head</i>	<i>хитати головою, казати про свою незгоду;</i>	<i>Калькування, вилучення та додавання</i>
<i>SFW:</i>	<i>Safe for Work</i>	<i>зберегти роботу, команду;</i>	<i>Калькування, вилучення</i>
<i>TMI:</i>	<i>Too Much Information</i>	<i>занадто багато інформації;</i>	<i>Калькування</i>
<i>TTYL:</i>	<i>Talk to You Later</i>	<i>поговоримо пізніше;</i>	<i>Калькування, вилучення</i>
<i>W/O:</i>	<i>Without</i>	<i>без чогось або когось;</i>	<i>Калькування, додавання</i>
<i>WYSIWYG:</i>	<i>What You See Is What You Get</i>	<i>що посієш те й пожнеш;</i>	<i>Калькування, вилучення</i>
<i>YW:</i>	<i>You're Welcome</i>	<i>будь ласка, на взаєм</i>	<i>Калькування</i>

Також можна виокремити й такі приклади акронімів та власне абрєвіатур:

<i>AFAIK:</i>	<i>as for as I know</i>	наскільки я знаю;	Калькування, вилучення
<i>AFAIR:</i>	<i>as for as I remember</i>	наскільки я пам'ятаю;	Калькування, вилучення
<i>AFK:</i>	<i>away from keyboard</i>	відійшов від комп'ютера;	Калькування, контекстуальна заміна
<i>AKA:</i>	<i>also known as</i>	також відомий як;	Калькування
<i>ATM:</i>	<i>at the moment</i>	в цю мить, зараз, на цей момент;	Калькування
<i>AAMOF:</i>	<i>as a matter of fact</i>	насправді;	Калькування, вилучення
<i>BMN:</i>	<i>but maybe not</i>	а може й ні;	Калькування, додавання
<i>FTW:</i>	<i>for the win</i>	для перемоги (тобто зробити все для перемоги);	Калькування, описовий переклад, вилучення
<i>GA:</i>	<i>go ahead</i>	тільки після вас (мається на увазі написання коду після когось);	Калькування, додавання, описовий переклад
<i>GG:</i>	<i>good game</i>	подяка за гарну гру;	Описовий переклад, додавання
<i>GJ:</i>	<i>good job</i>	подяка за роботу;	Описовий переклад, додавання
<i>GL:</i>	<i>good luck</i>	побажання гарної вдачі;	Описовий переклад, додавання
<i>IMO:</i>	<i>in my opinion</i>	на мою думку;	Калькування
<i>IIRC:</i>	<i>if I remember correctly</i>	якщо мені не зраджує пам'ять;	Калькування. Контекстуальна заміна, додавання
<i>LU:</i>	<i>love you</i>	кохаю тебе;	Калькування
<i>NFC:</i>	<i>no further comments</i>	я все сказав, без коментарів;	Калькування, додавання
<i>OMW:</i>	<i>on my way</i>	вже в дорозі (початок справи);	Калькування

<i>THX:</i>	<i>thanks</i>	дякую;	Калькування
<i>WB:</i>	<i>welcome back</i>	радий що ти повернувся, з поверненням;	Описовий переклад, калькування, додавання
<i>WTH:</i>	<i>what the hell</i>	якого біса;	Калькування, вилучення
<i>YHM:</i>	<i>you have mail</i>	вам лист	Калькування, вилучення

[36, 50, 56].

Третій вид комп'ютерного сленгу та жаргону охоплює сленгізми, створені за допомогою знаків пунктуації, великих літер і інших символів. Ці елементи зазвичай використовуються для підкреслення наголосу чи акценту. Важливо зазначити, що вживання сленгу може ослабити деякі правила граматики та пунктуації. Наприклад, жирний шрифт, курсив або виділені слова можуть привертати увагу або підкреслювати важливість інформації. Це дозволяє користувачам ефективніше комунікувати в умовах обмеженого простору, характерного для цифрових платформ. Наприклад:

"E-mail" may simply be expressed as "email", and apostrophes can be dropped so that "John's book" becomes "johns book". Examples of capitalizations include "STOP IT", which can convey a stronger emotion of annoyance as opposed to "stop it" [40, с. 25].

"Електронна пошта" (E-mail) може бути просто виражена як "електронна пошта" (email), а апостроф може бути відкинутий, вираз "John's book" став "johns book". Приклади використання великих літер включають "СТОП ЦЕ" (STOP IT), яке може передавати сильніші емоції роздратування на відміну від "стоп це" (stop it) (наш переклад).

Наступний вид – це сленг який утворився за допомогою скорочення слів без зміни їхнього значення. Є одним із поширених лінгвістичних засобів словотворення, який можна знайти в комп'ютерному та телефонному спілкуванні. Прикладами можуть слугувати:

advertisement – ad, examination – exam, telephone – phone, website – site, photograph – photo, statistics – stats, hamburger – burger, graduate – grad, teenager – teen [40, с. 28].

Рекламне оголошення (advertisement – ad); іспит (examination – exam); телефон (telephone – phone); веб-сайт (website – site); фотографія, фото (photograph – photo); статистика (statistics – stats); гамбургер, бургер (hamburger – burger); випускник (graduate – grad); підліток (teenager – teen) (наш переклад).

Наступний вид – це сленг, утворений за допомогою додавання префіксів або суфіксів. Він також є популярним і більш вживаним в текстах. Цей тип може перекладатися різними методами, зокрема еквівалентним перекладом, транслітерацією та калькуванням. Особливо часто саме такі слова як: *line* (лінія), *name* (ім'я), *down* (вниз), *up* (вгору), *dot* (крапка), *net* (мережа), *spam* (спам), *book* (книга) and *web* (веб). Наприклад:

online, offline, webcam, website, webpage, download, downshift, update, upgrade, net book, note book [40, с. 28].

онлайн, офлайн, веб-камера, веб-сайт, веб-сторінка, завантаження, перехід на нижчу передачу, оновлення, оновлення, нетбук, записник (ноутбук).

Аналізуючи слова з точки зору деривації, вдалося виділити кілька префіксів і суфіксів, які є найбільш продуктивними при створенні комп'ютерного сленгу. Префікси: *cyber-, de-, en-, giga-, hyper-, inter-, meta-, micro-, multi-, pre-, un-, techno-*.

Наприклад:

cyber-: cyberspace, cyberlife, cyberchat, cybermarket, cyberlove;

de-: deactivate, decode, delink, deregulate, deauthorise, delist;

hyper-: hyperactive, hyperlink, hypermedia, hyperspace, hyperactive;

-ise/ize: authorize, popularize, symbolize, computerize, socialize, automate, globalize;

-ware: emailware, bookware, software, SIMware, postcardware [40, с. 28].

кібер-: кіберпростір, кібержиття, кіберчат, кіберринок, кіберкоханья;

de-: дезактивувати, декодувати, відокремити, дерегулювати, скасувати авторизацію, вилучити з списку;

hyper-: гіперактивний, гіперпосилання, гіпермедіа, гіперпростір, гіперактивний;

-ise/ize: авторизувати, популяризувати, символізувати, комп'ютеризувати, соціалізувати, автоматизувати, глобалізувати;

-ware: електронна пошта, книжковий, програмне забезпечення, обслуговування СІМ картки, листівка (наш переклад).

Отже, можна зробити висновок, що в повсякденному житті, текстах та на заняттях ми часто стикаємося зі сленгом, зокрема комп'ютерним. Тексти, створені айті спеціалістами, містять безліч термінів та жаргонів, які не завжди просто перекласти. Найбільші труднощі викликають акроніми, абревіатури, скорочення та СМС-сленг. Основними методами перекладу є еквівалентний, описовий, а іноді й слово в слово, разом із транслітерацією.

Таким чином, інтенсивний розвиток комп'ютерних технологій спричинив виникнення нового мовного явища — комп'ютерного сленгу та жаргону. Найбільш популярними методами перекладу стали транслітерація, транскрипція, калькування, еквівалентний переклад і описовий. Найбільше використовується транслітерація та транскрибування. Сучасні виклики у створенні та перекладі комп'ютерного сленгу і жаргону є дуже актуальними, тому необхідно розробляти нові словники та продовжувати досліджувати цю тему.

2.3 Українськомовний комп'ютерний сленг. Утворення та використання

Український сленг давно став важливою частиною мови. Він розвивається надзвичайно стрімко та у різних галузях, наприклад: сфера автомобільної промисловості, сфера видобування нафти та газу, архітектурна

та будівельна сфера. Проте найбільшого розвитку сленг здобув у мові підлітків, користувачів соціальних мереж та комп'ютерних технологій геймерів та айтишників. Дослідження мовознавців показують що, комп'ютерний сленг, який прийшов до нашої мови з англійської, почав формуватися та створюватися й в Україні також. Саме у нас з'являється саме наш українськомовний комп'ютерний сленг, який збагачується майже кожного дня.

Український комп'ютерний сленг виникає переважно на основі комп'ютерних термінів та жаргонних слів англійської мови, що пояснюється міжнародним статусом англійської та домінуванням цієї мови у сфері обслуговування технологій. Такий сленг відзначається великою різноманітністю форм, а також розвиненими синонімічними і словотвірними рядами, що надає йому більше емоційного і експресивного забарвлення, ніж у англійській мові. Більшість слів містять жартівливу чи іронічну оцінку, часто із негативним відтінком. Важливу роль також відіграють звукові асоціації.

У віртуальному комунікативному просторі мережі зростає творчість мовної особистості, що особливо яскраво проявляється в мережевій лексиці. В Інтернеті ми спостерігаємо справжній вибух мовної творчості, зумовлений популяризацією специфічного комп'ютерного сленгу. Савченко А. Реальні лінгвістичні інновації у віртуальному світі.

<i>Аватар користувача</i>	<i>ава;</i>	<i>user avatar</i>
<i>адміністратор</i>	<i>адмін;</i>	<i>administrator</i>
<i>адреса електронної пошти</i>	<i>мейл, мило;</i>	<i>e-mail address</i>
<i>апаратне забезпечення</i>	<i>залізяччя;</i>	<i>hardware</i>
<i>браузер</i>	<i>арбузер;</i>	<i>web browser</i>
<i>вінчестер</i>	<i>вінт (один синонім "вінчак");</i>	<i>winchester</i>
<i>гравець</i>	<i>геймер, шпілер;</i>	<i>gamer</i>
<i>дармовий</i>	<i>шаровий;</i>	<i>free</i>

<i>драйвери</i>	<i>дрова;</i>	<i>drivers</i>
<i>екран</i>	<i>скрін;</i>	<i>display</i>
<i>заставка, що являє собою якийсь програмний продукт</i>	<i>інтрузика;</i>	<i>a screensaver</i>
<i>інформація</i>	<i>інфа;</i>	<i>information</i>
<i>код активації</i>	<i>кряк;</i>	<i>activation code</i>
<i>компакт-диск, дані з якого зчитує та на який записує комп'ютер</i>	<i>болванка, флопак;</i>	<i>compact disc</i>
<i>комп'ютерний маніпулятор</i>	<i>миш, миша, пацюк, хом'як, щур;</i>	<i>computer mouse</i>
<i>коментар</i>	<i>комент;</i>	<i>commentary</i>
<i>комп'ютерна гра</i>	<i>гама;</i>	<i>computer game</i>
<i>користуватися</i>	<i>юзати (саме звідси пішло словосполучення юзати когось, або бути поюзаним);</i>	<i>make use of</i>
<i>клавіатура</i>	<i>клава;</i>	<i>keyboard</i>
<i>ліцензійна версія</i>	<i>ліцуха;</i>	<i>licensed version</i>
<i>локальна мережа</i>	<i>локалка;</i>	<i>local network</i>
<i>материнська плата</i>	<i>материнка або мати;</i>	<i>motherboard</i>
<i>наушники</i>	<i>вуха;</i>	<i>headphones</i>
<i>ноутбук</i>	<i>ноут;</i>	<i>laptop</i>
<i>обліковий запис</i>	<i>обліковка;</i>	<i>account</i>
<i>операційна система Windows</i>	<i>вінда;</i>	<i>Windows operating system</i>
<i>операційна система</i>	<i>операційка;</i>	<i>operating system</i>
<i>операційна система Windows XP</i>	<i>експішка;</i>	<i>Windows XP operating system</i>
<i>операційна система CS/KC</i>	<i>ось, вісь, варха;</i>	<i>CS/KC operating system</i>
<i>персональний комп'ютер</i>	<i>ПК, пісюк, кампусік, верстак, залізо;</i>	<i>computer</i>
<i>принтер</i>	<i>пеля;</i>	<i>printer</i>

<i>провід</i>	<i>шнурок;</i>	<i>cable</i>
<i>програма</i>	<i>прога;</i>	<i>program</i>
<i>програмне забезпечення</i>	<i>софт;</i>	<i>software</i>
<i>процесор</i>	<i>проц (один синонім “проник”);</i>	<i>processor</i>
<i>приватний простір</i>	<i>приват;</i>	<i>private space</i>
<i>сервер</i>	<i>сервак;</i>	<i>server</i>
<i>системний блок</i>	<i>системник (у тому числі фонетичні варіанти “сістемник”, “системнік”);</i>	<i>system unit</i>
<i>системний адміністратор</i>	<i>сисадмін;</i>	<i>system administrator</i>
<i>трансляція</i>	<i>транса;</i>	<i>broadcast</i>
<i>файл для інсталяції програми</i>	<i>інсталка;</i>	<i>file for installing the program</i>
<i>зчитувач adobe</i>	<i>адоб;</i>	<i>adobe reader</i>
<i>Контер страйк</i>	<i>контруха</i>	<i>conter strike</i>
<i>exe-файл</i>	<i>екзешнік;</i>	<i>exe file</i>
	<i>фіне;</i>	<i>fine reader</i>
<i>foxification стану справ ІТ-служби</i>	<i>фальсифікація;</i>	<i>foxification</i>
<i>ІРК</i>	<i>ірка;</i>	<i>IRC</i>
<i>лінгво</i>	<i>льоня;</i>	<i>lingvo</i>
<i>Офіс Майкрософт</i>	<i>офіс мс, майкрос;</i>	<i>microsoft office</i>
<i>програма для миттєвого обміну повідомленнями</i>	<i>аська;</i>	<i>OCQ</i>
<i>web-камера</i>	<i>глазок;</i>	<i>web camera</i>
<i>@</i>	<i>вушко, собачка.</i>	

2. Найменування фірм, що виготовляють апаратне і програмне забезпечення:

комп'ютер фірми HP – х'юлет;

комп'ютер фірми apple – апл, яблуко, золоте яблуко;

комп'ютер фірми acer – асер;

принтер фірми canon – семік;

LG – лижі;

pentium – пеньок;

toshiba – тошиба;

samsung – самець, гнусмас, самса, самік;

3. Назви антивірусних програм:

антивірусна програма – антивіруска, антивірусник;

антивірусна програма Касперського – каспер, касперській, квікві;

неліцензійна антивірусна програма – звір, піратська вінда;

антивірусна програма Doctor Web – павук;

4. Слова на позначення людей, які працюють у сфері комп'ютерних технологій:

користувач – юзер;

людина або робот, що масово розсилає кореспонденцію рекламного чи іншого характеру людям, які не висловили бажання її отримувати – спамер;

нечесний гравець – чітер;

програміст, який погано зламує комп'ютерні програми – ламер;

фахівець або програма з «оживлення» обчислювальної машини або операційної системи – реаніматор.

5. Слова на позначення дій:

відформатувати	форматнути	format
вимкнути	Вирубати, вирубити	turn off

<i>видалити</i>	<i>зрохнути</i>	<i>delete</i>
<i>грати в ігри</i>	<i>гамати</i>	<i>play games</i>
<i>друкувати</i>	<i>тапати</i>	<i>print</i>
<i>завантажити</i>	<i>стягнути, качати</i>	<i>download</i>
<i>zareєструватися</i>	<i>zareгатися</i>	<i>register</i>
<i>завантажувати інформацію з мережі Інтернет</i>	<i>мутити, скачувати курсову з нету</i>	<i>download information from the Internet</i>
<i>закидати файли для вільного доступу в мережу</i>	<i>шарити</i>	<i>upload files for free access to the network</i>
<i>зламати</i>	<i>хакнути, крякнути</i>	<i>crack</i>
<i>листуватися</i>	<i>мейлювати</i>	<i>correspond</i>
<i>масово розсилати кореспонденцію рекламного чи іншого характеру людям, які не висловили бажання її одержувати</i>	<i>спамити</i>	<i>junk mail</i>
<i>надіслати на електронну пошту</i>	<i>скинути на мейл або на мило</i>	<i>send by e-mail</i>
<i>натискати кнопку комп'ютерного маніпулятора</i>	<i>Клацати або клікати</i>	<i>press the button of the computer manipulator</i>
<i>натискати на кнопки клавіатури</i>	<i>клапати</i>	<i>press the keyboard buttons</i>
<i>працювати несправно, повільно</i>	<i>лагати, тупити, плужити</i>	<i>work malfunctionally, slowly</i>
<i>працювати зі збоями</i>	<i>зависати, виснути</i>	<i>work with failures</i>
<i>працювати несправно</i>	<i>глючити</i>	<i>malfunction</i>
<i>перебувати в мережі Інтернет</i>	<i>сидіти в неті, зависати</i>	<i>be on the Internet</i>
<i>сканувати</i>	<i>сканити</i>	<i>scan</i>
<i>скопювати на диск</i>	<i>скинути</i>	<i>copy to disk</i>
<i>спілкуватися у чаті</i>	<i>чатиться</i>	<i>communicate in the chat</i>

<i>установлювати</i>	<i>інсталювати</i>	<i>establish</i>
<i>шукати</i>	<i>скорчити</i>	<i>search</i>
<i>шукати інформацію</i>	<i>гуглити, лазити в неті, серфувати, шарити</i>	<i>search for information</i>

6. Слова, що супроводжують процес роботи користувача з комп'ютером:

відміна – кенсел;

видалення – знос;

вихід – ескейп;

збій в роботі – глюк;

клавіша відтворення – плей;

перехід по сторінках – серфінг;

посилання – лінк;

помилка в роботі – ерор;

пошкодження програмного забезпечення – комп завис, відновс полетів, піпець;

системна помилка – синій екран, екран смерті;

файл знищений – вірус з'їв файл.

7. Слова оцінного змісту:

безлімітний – безлім, безлімка;

важкий для сприйняття – напружений;

дуже хороший – кульний, жирний, бомбезний;

поганий – гальмовий;

пошкоджений – коцаний;

той, який працює зі збоями, – висючий, глючний [27, с. 2-3].

Запозичене з англійської мови слово не лише пристосовується до норм української фонетики, але й підпорядковується українській граматиці та її

правилам. Це відкриває можливості для мовної гри й різноманітних маніпуляцій з новим словом, що сприяє утворенню так званих комп'ютерних неологізмів (нових понять). Наприклад:

Вірус – вірусяка, живність; дисплей – дисплюй; назва операційної системи DR DOS – дурдос; погано працюючий модем – мудем; приєднуватися – конектитися; програміст – програмер; припинити будь-які операції, які виконують компютер (від «kill») – кияти; прикладна програма – аплікуха; порадник користувача – буквар [23, с. 284].

Ще одним характерним для сленгу явищем є утворення різного роду відповідників до уже наявних сленгових одиниць. Сленгові відповідники поділяються на: фонетичні (*баян — боян, білд — билд, відуха — відюха, віндоуз — віндоус, віндовс, геймер — геймер, двіжок — движок, респаун — респаун, хз — хезе*); фонетично-граматичні: (*баян — бойан*); граматичні (*баян — байан, ссилка — силка*); відповідники інших типів творення (*лайк — луїза, лук, лукос, лайкос, мем — мемчик, мема, мемасик, мемос, хз — хезешкі*) [3, с. 24].

Отже ми можемо зробити висново, що український сленг уже став невід'ємною частиною нашої мови. Він розвивається дуже швидко і зачіпає різні сфери, як-от автомобільну промисловість, видобуток нафти й газу, архітектуру та будівництво. Але найбільший розвиток сленг отримав серед підлітків, користувачів соціальних мереж, а також у середовищі геймерів і айтишників. Дослідження мовознавців свідчать, що комп'ютерний сленг, який прийшов до нас з англійської, нині починає формуватися й в українському мовному середовищі. В Україні з'являється свій, унікальний українськомовний комп'ютерний сленг, який майже щодня поповнюється новими словами.

Висновки до розділу 2

Переклад завжди був і залишається ключовим засобом міжмовного спілкування. Досягнення комунікативної рівноцінності між оригінальним текстом або словом і його перекладом забезпечує майже повну відповідність між відповідними елементами обох текстів. Сам переклад значною мірою залежить від лінгвістичних чинників. Способи перекладу ІТ-сленгу, зокрема абревіатур, визначаються тим, чи є сленг загальноприйнятим або створеним автором. Існує кілька підходів до відтворення таких мовних одиниць українською мовою: використання еквівалентного відповідника у мові перекладу; переклад самого сленгу, що закладений у словнику; запозичення ІТ-сленгу з іншої мови; транскодування (транслітерація або транскрибування); транскодування повної форми відповідного сленгізма; описовий спосіб перекладу; створення нового сленга в мові перекладу.

Усі ці способи мають спільну мету — донести конкретну інформацію до реципієнта, зберігаючи прагматичний аспект оригінального тексту. У випадку, коли англomовний сленг має усталений відповідник, можна скористатися еквівалентним сленгом мови перекладу. Якщо в мові перекладу існує фіксований відповідник необхідного сленгу, перекладачу варто звернутися до лексичних або термінологічних джерел, щоб знайти словникову відповідність. Важливо також врахувати контекст. За відсутності такого відповідника перекладач повинен обрати інший спосіб відтворення комп'ютерного сленгу.

Перекладач може також вводити нові сленгізми в мову перекладу. Цей метод полягає у перекладі повної форми лексичної одиниці й створенні нового сленгу згідно з правилами української граматики. Такий новий сленг бажано вводити лише за умов тісної співпраці з фахівцями відповідної галузі, і тільки коли є вагомі підстави відмовитися від інших способів перекладу.

Описовий метод перекладу використовується тоді, коли в мові перекладу немає відповідного еквівалента. Головна перевага цього методу —

у забезпеченні прозорості форм, їх відповідності українському культурному контексту, концептуальному поділу світу й структурі мови.

Основні недоліки описового перекладу сленгізмів полягають у нечіткості форми сленгу, адже під час перекладу його зміст може стати надмірно конкретизованим або, навпаки, занадто узагальненим. Описовий метод перекладу може також передбачати калькування або пряме запозичення, щоб досягти чіткості й прозорості форми сленгу в мові перекладу.

Перекладачі часто вдаються до різних лексичних трансформацій мовних одиниць, таких як диференціація, конкретизація, генералізація значення, а також контекстуальний, антонімічний переклад, цілісне перетворення та компенсація.

Транскодування — це метод, за допомогою якого звукову форму іншомовного поняття передають літерами мови перекладу. Транскодування включає транскрипцію, транслітерацію, адаптивне та змішане транскодування.

Транслітерація — це спосіб, при якому кожен алфавітний елемент терміна або його скорочення замінюється відповідними літерами мови перекладу. Цей метод використовує літери, додаткові знаки та діакритичні символи згідно з певним алфавітом, і часто застосовується у діловій документації. Транслітерація потрібна для передачі запозичених або калькованих слів та власних назв. Прикладом транслітерації є передача грецьких слів та латинських коренів латиницею чи кирилицею у європейських мовах.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У час, коли навколишній світ стрімко розвивається, комп'ютерні технології розвиваються разом із ним. Тому перекладачеві, що спеціалізується на перекладі ІТ, необхідно постійно підвищувати свій професійний рівень, поповнювати власний словниковий запас новою термінологією.

У нашій науковій роботі було досліджено особливості перекладу сленгу у текстах галузі комп'ютерних технологій, та визначено проблеми, що виникають під час процесу їхнього перекладу українською мовою. Останнім часом кількість літератури у сфері інформаційних технологій стрімко збільшується завдяки її популярності, через що, відповідно, зростає й кількість нових термінів, які мають бути перекладеними.

Мета нашого дослідження була виконана знаходженням різних методів перекладу ІТ-сленгу в англійських текстах та словниках, підбором різних прикладів, які яскраво проілюстрували ті чи інші способи.

Також були виконані усі поставлені завдання:

- 1) Сленг – це є вид розмовного варіанту професійного мовлення. Він характерний для людей певної професії або соціальних прошарків. У науковій літературі сленг починає використовуватися на початку ХХ століття.
- 2) Комп'ютерний сленг – це вид розмовної або письмової мови спеціалістів ІТ, а також геймерів. Цей вид сленгу пов'язаний з появою перших обчислювальних машин в Америці в середині ХХ століття. Саме там він зародився і розвивався поки не став поширеним не лише в англійській мові а і в інших мовах світу.
- 3) Жаргон (фр. Jargon) – соціолект; відрізняється від загально-розмовної мови специфічною лексикою і фразеологією. Він не має своєї граматики і фонетичної системи. Поняття жаргону в історії з'явилося набагато раніше, ніж сленг, проте дослідження багатьох мовознавців доводять, що все ж таки жаргоном називали саме сленгові слова та

вирази. Вони є взаємопов'язаними і не можуть існувати один без одного.

4) Основні методи перекладу сленгу в англомовних словниках та текстах комп'ютерної сфери на українську мову – це транслітерація, транскрипція, калькування, еквівалентний переклад та експлікація. Транслітерація (від лат. *trans* – крізь, через та *litra* – літера) – передача літер іншомовного слова за допомогою літер алфавіту мови перекладу. При транслітерації також іноді спостерігається зсув наголосу. Наприклад: *blockchain* – блокчейн (децентралізована база даних), *bug* – баг (якась помилка, збій в програмі), *button* – батон, баттон (кнопка), *cheater* – чітер (шахрай), *coder* – кодер (програміст), *save* – сейв сейф (збереження гри), *skin* – скін (зовнішній вигляд, оболонка, дизайн), *smile* – смайл (посмішка, комбінація різних знаків пунктуації або літер, що позначає настрій).

Транскрипція (від лат. *transcription* – переписування) – передача звуків іншомовного слова (зазвичай це власне ім'я, географічна назва, науковий термін) за допомогою літер алфавіту мови перекладу. Наприклад: *adapter* – адантер, *basic* – бейсік (основний), *beer* – бінер (вбудований динамік), *cooler* – кулер, охолоджувач (елемент системи охолодження комп'ютера), *computer* – комп'ютер. комп, *support* – саппорт, сопорт (служба технічної підтримки), *trouble* – трабл, трабли (проблема, неприємність), *update* – апдейт (процес оновлення).

Калькування (від фр. *Calque* – копія, наслідування) – слово або вираз, що являє собою переклад по частинах іншомовного слова з матеріалу рідної мови. Наприклад: *application server* – сервер додатків, *blue screen of death* – синяк, синій екран (смерті) (повідомлення OS Windows про серйозну помилку, що вимагає перезавантаження системи), *content provider* – контент-провайдер, *current drive* –

поточний дисковод, debug – дебажить (шукати помилки в програмі), dick storage – дискова пам'ять, digital signature – дигітальна сигнатура (цифровий підпис – це математична схема для перевірки автентичності цифрових повідомлень або документів).

Дескриптивний (роз'яснювальний, описовий) переклад – спосіб передачі без еквівалентної лексики, що передбачає розкриття значення запозиченої одиниці за допомогою розгорнутого опису в словосполученнях, фразах тощо. Наприклад: *BIOS (Basic Input/Output System) – базова система вводу-виводу, business application – програма комерційних розрахунків, CSMA/CA (Carrier Sense Multiple Access/Collision Avoidance) – колективний доступ з контролем несущої і вилученням конфліктів, digitizer – кодуючий перетворювач, підсистема чи пристрій, який формує цифрові дані для вхідного аналогового сигналу, DMA (Direct Memory Access) – прямий доступ до пам'яті, native mood – режим роботи у власній системі команд.*

(див. додаток В)

Під час написання роботи було досліджена значна кількість ІТ – сленгу, однак спостерігаємо існування такого поняття як український комп'ютерний сленг, лексеми, аналогів яким немає у світовій ІТ мові. Такі лексеми не є наслідком перекладу з англійської мови, бо їхня вимова або написання зовсім різні. Наприклад: *Адреса електронної пошти – мило, браузер – арбузер, вірус – живність, тварина, вірусяка, видалити – грохнути, знести, комп'ютерна гра – гама, комп'ютерний маніпулятор – миша, щур, пацюк, навушники – вуха, працювати несправно – глючити, персональний комп'ютер – комп, кампусік, залізо, верстак, принтер – петя, петро, пошкоджений – коцаний.*

Також було досліджено, що сленг проникає навіть в аббревіатури, утворюючи такі доволі відомі ІТ – сленгові аббревіатури, наприклад: *AFAIK: as for as I know – наскільки я знаю; AFAIR: as for as I remember – наскільки я пам'ятаю; AFK: away from keyboard – відійшов від комп'ютера; API:*

Application Programming Interface – програмний інтерфейс програми; *ASAP: As Soon As Possible* – якнайшвидше; *AV: Anti Virus* – антивірус; *BBL/BBS: Be Back Later/Soon* – потім повернутися, ще повернутися; *B4N: Bye for Now* – до побачення; *BFF: Best Friends Forever* – найкращі друзі назавжди; *NM: Nevermind* – нічого важливого, не звертай уваги; *NP: No Problem* – ніяких проблем; *THX: thanks* – дякую; *WB: welcome back* – радий що ти повернувся, з поверненням; *WTH: what the hell* – якого біса; *YHM: you have mail* – вам лист

Під час дослідження та вивчення матеріалів, було констатовано новий вид сленгу, який зародився у соціальних мережах, а саме SMS – сленг, яким активно користуються як спеціалісти ІТ галузі так і користувачі соціальних мереж, наприклад: *2: to, or too* – до, в (вказівка напрямку звернення); *2moto: tomorrow* – завтра; *2nite: tonight* – сьогодні ввечері; *u: you* – ти; *4: for* – для чогось, когось; *4u: for you* – для тебе; *10q: thank you* – дякую тобі; *10x: thanks* – дякую; *gr8: great* – чудово; *y: why* – чому.

Було також з'ясовано, що при перекладі текстів ІТ галузі необхідно пам'ятати, що хоча мова таких текстів є частиною загальнонаціональної мови, тобто використовує лексику і граматику, але вона має певний стиль, який відповідає меті і завданню комп'ютерної літератури. Тексти комп'ютерної галузі мають ряд особливостей, як у термінології, так і в граматиці, які слід враховувати під час перекладу.

Під час дослідження також було з'ясовано, що переклад комп'ютерної літератури може становити певні труднощі. У першу чергу це правильне тлумачення сленгу та знаходження відповідного значення у словнику, яке повинне належати до певної тематичної групи, зміст якої перекладач хоче донести якомога точніше. Щоправда у такому випадку теж можуть виникнути труднощі, адже існуює сленг, що не має еквівалента. У такому випадку перекладач повинен мати достатні знання в галузі, в якій перекладає текст.

Отже, після проведення дослідження було з'ясовано, що у текстах сфери інформаційних технологій використовується безліч термінів, кількість яких

збільшується з неймовірною швидкістю. Можна зробити висновок, що переклад сленгу англійських термінів є доволі складним та кропітким процесом, який передбачає наявність певних навичок та знань для точного перекладу. Щодо структурних та семантичних особливостей, то вони тісно пов'язані з конкретними методами перекладу, оскільки вони визначають зміст при перекладі сленгу українською мовою.

Подальше дослідження ІТ - сленгу є необхідним, оскільки кожного року з'являються нові вирази, лексеми, словосполучення, що потребують дослідження та перекладу. А тому разом зі стрімким розвитком комп'ютерних технологій, вони можуть посісти чільне місце в усній та писемній формах спілкування не лише фахівців ІТ сфери але й в мові звичайних людей, а особливо молоді і дітей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Балабін В. В. Сучасний американський військовий сленг як проблема перекладу. Монографія. Київ.: Логос, 2002. 316с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2004. 342с.
3. Берест Р. В. Словники компютерного сленгу: Проблеми укладання та редакційної підготовки. Молодіжний контент. Київ. 2018. С. 34.
4. Белан Н. Ю. Комп'ютерна жаргонна лексика як предмет перекладацької діяльності. Перекладацькі інновації : матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, Суми, 25-27 листопада 2010 р. С. 35-37.
5. Вілюман В. Г. Про способи утворення слів сленгу в сучасній англійській мові. ЛНУ. Львів. 2005. 240с.
6. Глазова О. П. Жаргон і сленг: як ставитися до них словеснику. Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ. 2013. С.12.
7. Заводна Л. Сучасний погляд на молодіжний сленг. Нова педагогічна думка. 2014. № 1. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2014_1_16. (дата звернення: 15.09.2024).
8. Заремблук Ю. В. Англіцизми в українській мові. *Наука. Освіта. Молодь*. URL: http://library.udpu.org.ua/library_files/stud_konferenzia/2016_1/59.pdf (Дата звернення: 01.10.2024).
9. Єнікєєва Є. М. Особливості перекладу комп'ютерних термінів на українську мову. Вісник СумДУ. Суми. 2001. №5 (26). С. 54 – 59.
10. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури: Навчальний посібник. Вінниця. Видавництво «Нова Книга», 2001. 577с.

11. Кивлюк В. О. Модель перекладу англійських комп'ютерних термінів на українську мову. Освітній дискурс Випуск № 1. Київ. 2004. С. 145 – 154.
12. Ковальчук О. С. Комп'ютерний сленг як форма молодіжного спілкування. Наукові записки Національного університету «Острозька академія» Луцьк. 2014. С. 97 – 99.
13. Кондратюк О. Молодіжний сленг як мовне явище. URL: <https://web.archive.org/web/20170615063809/http://www.ji.lviv.ua/n38texts/kondratyuk.htm>.
14. Кузнецова. Г. П. Особливості сленгу англійської мови, що використовується ІТ-фахівцями та фахівцями в області кібербезпеки. Записки з романо-германської філології. Випуск 1 (48). Одеса. 2022 р. С. 57 – 66.
15. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу. Київ «Центр учбової літератури». 2009. 304с.
16. Матвійчук М. І. Особливості комп'ютерного сленгу: вживання, формування, переклад. Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету. Київ. 2012. С. 97 – 101.
17. Мірошник С. О. Лексичний склад та типологія сленгу: мовознавчий аспект. Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія «Філологічні науки». Мовознавство, № 12. Дрогобич. 2019. С. 133 – 136.
18. Міщук І. М. Особливості перекладу американського комп'ютерного сленгу українською мовою. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка № 9 (268), Ч. І. Луганськ. 2013. С. 69 – 72.
19. Ольшанська Н. М. Комп'ютерний жаргон. Вінницький національний технічний університет. URL: <file:///C:/Users/Professional/Downloads/293-786-1-PB.pdf>. (Дата звертання: 14.09.2024).
20. Ольшанська та Шовгун Н. О. Формування українського сленгу в мовленнєвій діяльності малих соціальних груп: автореф. дис... на здобуття

наук ступеня канд. філол. наук: 10.02.01 «Українська мова». К., 2000. С.165 – 176.

21. Павлюк О. І. та Тарасова О. В. Компютерна лексика в сучасній англійській мові. Молодіжна наукова ліга. Сучасний стан та перспективи розвитку науки. Том 4. Хмельницьк. 2020. С. 85-86.

22. Поцулко О. А. Теорія і практика сучасної психології. Донецьк. 2017. С. 69-73.

23. Риженко О. Шляхи і способи утворення комп'ютерного сленгу. Наукові записки, серія: філологічні науки, випуск 81 (1). Дніпропетровськ. 2019. С. 282 – 285.

24. Ставицька Л. Український жаргон словник. Критика Київ. Київ. 2005. 494с.

25. Стрига Е. В., Комп'ютерний сленг у сучасній англійській мові: походження та функціонування. Записки з романо-германської філології. Вип. 1. 58 2014. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/zrgf_2014_1_28 (дата звернення: 19.09.2024).

26. Тесленко М. В. Засоби вираження та функції англомовного комп'ютерного сленгу. Перекладацькі інновації: матеріали ІХ Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції м. Суми, 14–15 березня 2019 р.. Суми: Сумський державний університет, 2019. С. 134-135.

27. Федорович Х. Особливості комп'ютерного сленгу в національному університеті «Острозька Академія». Наукові записки Національного університету «Острозька академія». 2012. № 5. 6 . URL : https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/1364/1/Fedorovych_220512.pdf (Дата звертання 02.10.2024).

28. Чернобай В. Г. Сленг: історія виникнення, визначення поняття. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Вип. 206. Дніпропетровськ. 2014. С. 76-81.

29. Шеремета К. Ю. Англомовний сленг: перекладацький аспект. Наукові Записки НДУ ім. М. Гоголя. Ніжин. 2024 С. 92 – 95.

30. Шумейко А. Сучасний український сленг : конотативний аналіз. Київ : Дивослово. Київ. 2011. С. 32-34.
31. Щур І. І. Україномовний комп'ютерний сленг : формування і функціонування. Київський національний університет ім. Т. Г. Шевченка. Київ, 2006. 245с.
32. Щур І. І. Особливості українського комп'ютерного жаргону. Київ : Рідна школа. Київ. 2001. С. 10.
33. Щур І. І. Внутрішня форма одиниць комп'ютерного сленгу. Київ. Київ : Рідна школа. Київ. 2001. С. 135 – 143.
34. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і гол. ред. В. Бусел. Київ; Ірпінь : Перун, 2007. 1147с.
35. Словник сучасного українського сленгу. https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0001738 (Дата звернення 18.10.2024).
36. Михайлова М.А. Кушнірова Т.В. Особливості перекладу науково-технічного тексту. Тези 76-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету (Полтава, 14 травня – 23 травня 2024 р.). Полтава : Нац. ун-т ім. Юрія Кондратюка, 2024. Т. 1. С. 302–303.
37. Літературознавча енциклопедія URL: <https://archive.org/details/literaturoznachat1/page/n367/mode/1up?view=theater>
С. 367
38. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. За редю А.Волкова. Чернівці: Золоті литаври. 2001. 634 с.
39. Partridge E. Slang To-Day and Yesterday. Routledge and Kegan Paul. London, 1979. 562p.
40. Liana Barseghyan ON SOME ASPECTS OF INTERNET SLANG. Yerevan State University. Yerevan.

41. Collins English Dictionary. URL :
<https://www.collinsdictionary.com/dictionary/> (дата звернення: 19.10.2022).
42. Erin Jansen, Vincent James NetLingo: The Internet Dictionary. USA: NetLingo Inc. 2002. 519 p
43. Elisa Mattiello. An Introduction to English Slang A Description of its Morphology, Semantics and Sociology. 2008 Polimetrica ® S.a.s. Corso Milano, 26. 2005. 2 Monza – Milano – Italy. 320 p.
44. Farmer J. S. Slang and its Analogues. Past and Present. A Dictionary, Historical and Comparative, of the Heterodox Speech of All Classes of Society for more than Three Hundred Years. With Synonyms in English, French, German, Italian, etc. / Edited by J.S 1890.
45. Glendinning E. H., McEwan J. Basic English for Computing. Oxford University Press, 2001. 340 p.
46. Gasciani. C. Histoire de l'argot. Paris: Flammarion. 1948. 54p.
47. Goudailler. J. P. De l'argot traditionnel au français contemporain des cités, 2002. 5-24p.
48. Henne H. Jugend und ihre Sprache. Darstellung – Materialien – Kritik. Berlin; New York : de Gruyter Verlag, 1986. 385p.
49. IT translation. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.all-translations.com/it—translation.html>
50. Macmillan Dictionary. URL: <http://www.macmillandictionary.com> (дата звернення: 19.10.2022).
51. The Dictionary by Merriam-Webster. URL:
<https://www.merriamwebster.com/> (Дата звернення: 19.10.2024).
52. Oxford Online Dictionary. URL:
<https://en.oxforddictionaries.com/definition/> (дата звернення: 19.10.2024).
53. Spears R. A. Slang and Euphemism. Oxford: Jonathan David Publishers, Inc., 1981. 1184 p.
54. Süddeutsche Zeitung. Artikel «Total digital» URL: t1p.de/5qxa (дата звернення: 18.10.2024).

55. Thorne T. Dictionary of Contemporary Slang. Third Edition. London: A & C Black Publishers Ltd., 2007. 494 p.
56. Urban Dictionary. URL: <https://www.urbandictionary.com/> (дата звернення: 19.10.2024).
57. The World's Most Popular Dictionary and Thesaurus with Definitions, Synonyms, Antonyms, Idioms, Word Origin. URL : <https://eng.ichacha.net/> (дата звернення: 20.10.2024).
58. English–Ukrainian Computer Glossary and Short Glossary of Audio–Visual Technology. Compiled by: Peter Fedynsky, Tamara Horodysky, Teresa Kikena, Richard Robin. Canadian Institute of Ukrainian Studies Press. University of Alberta. Edmonton, 1990. 30 p.

ДОДАТКИ

Додаток А

Глосарії

А

Adobe illustrator – люстра (векторний графічний редактор)

AutoCAD – автогад (система автоматизованого проектування)

AVI – аві, авік, авішник (відео файл в контейнері AVI)

Apple – еплл

AOL – АОЛ (американська медіа компанія, постачальник онлайн сервісів та електронних дошок оголошень)

Assembler – АСМ, Астма мова (мова програмування низького рівня, від розширення файлів ASM)

Adobe after effects – афтер

Application server – сервер додатків

ASAP: As Soon As Possible – якнайшвидше

AFAIK: as for as I know – наскільки я знаю

AFAIR: as for as I remember – наскільки я пам'ятаю

AFK: away from keyboard – відійшов від комп'ютера

AKA: also knowt as – також відомий як

ATM: at the moment – в цю мить, зараз, на цей момент

AAMOF: as a matter of fact – насправді

В

Bug – баг

Button – батон, баттон (кнопка)

Blue screen of death – синяк, синій екран (смерті) (повідомлення OS Windows про серйозну помилку, що вимагає перезавантаження системи)

Beep – біпер (вбудований динамік)

Blin-linux – блін, компакт диск (один з дисків, диск-пакет всередині вінчестера)

BBS (bulletin board system) – ББС Борда (дошка оголошень, деревоподібний форум)

BIOS (Basic Input/Output System) – базова система вводу-виводу

Bar – панель управління

Bluetooth – синій зуб, блютуз (технологія радіо-зв'язку Bluetooth)

Business application – програма комерційних розрахунків

b4: before – до

BB: Bye-Bye – до побачення

BBL/BBS: Be Back Later/Soon – потім повернутися, ще повернутися

B4N: Bye for Now – до побачення

BFF: Best Friends Forever – найкращі друзі назавжди

BFFL: Best Friends for Life – найкращий друг на все життя

BF: Boyfriend – хлопець (коханий)

BRB: Be Right Back – скоро повернутися

BTW: By the Way – до речі, між іншим

BMN: but maybe not – а може й ні

С

Cheater – чітер (шахрай)

Coder – кодер (програміст)

Copy-paste – копіпаст (копіювати і вставити)

CD-ROM – сіді (різновид компакт-дисків з даними, доступними тільки для читання)

Corel Draw – корал дроу, горілі дрова

Cooler – кулер, охолоджувач (елемент системи охолодження комп'ютера)

Computer – комп'ютер. Комп

Connect – конектитися (приєднуватися)

Click – клікати (клацати, нажимати на клавіші),

Cracker – кречер (той хто намагається отримати доступ до інформації нелегально, зламуючи при цьому систему)

Cookies – кукіси (невеликий фрагмент службової інформації, що поміщається веб-сервером на комп'ютер користувача),

Content provider – контент-провайдер

Current drive – поточний дисковод

CSMA/CA (Carrier Sense Multiple Access/Collision Avoidance) – колективний доступ з контролем несущої і вилученням конфліктів

CYA: See You – побачимося

D

Device – девайс (будь-який механізм або його функціональна частина)

Daemon – демон (в системах класу UNIX – програма, що працює у фоновому режимі без прямого спілкування з користувачем)

Display – дисплей, дисплій (екран)

DR DOS – дурдос (назва операційної системи)

Driver – дрова драйвер (програма створена для забезпечення взаємодії апаратної частини комп'ютера з операційною системою)

Debug – дебажить (шукати помилки в програмі)

Disk storage – дискова пам'ять

Digital signature – дигітальна сигнатура (цифровий підпис – це математична схема для перевірки автентичності цифрових повідомлень або документів),

Digitizer – кодуючий перетворювач, підсистема чи пристрій, який формує цифрові дані для вхідного аналогового сигналу

DMA (Direct Memory Access) – прямий доступ до пам'яті

Data – дані

Desktop – робочий стіл

DBEYH: Don't Believe Everything You Hear – не вірити в усе що чуєш

E

Emulator – емулятор (програмне забезпечення, яке робить одну комп'ютерну систему подібною до іншої системи)

External command – зовнішня команда

Error – помилка, ерор

EISA (Extended Industry Standard Architecture) – розширений промисловий стандарт (шинної) архітектури

F

Feature – фіча (особливість, властивість)

File – файл

Fake – фейк (підробка, фальсифікація, обман)

Flame – флейм (образи чи малоінформативні повідомлення)

Flood – флуд (багаторазове повторення однакових або практично однакових повідомлень)

Freelance – фрілансер (людина що працює віддалено)

FAQ: Frequently Asked Questions – питання які задаються найчастіше

FB: Facebook – фейсбук

FYI: For Your Information – до вашого відома

FTW: for the win – для перемоги (тобто зробити все для перемоги)

G

Gadget – гаджет (технічне пристосування)

Game and gamer – гейм та геймер (гра та гравець)

GNU – мерзотний, гнучий, google – гугл

GUI – гуй, гуйн, гуї (графічний інтерфейс користувача, тобто з віконцями і кнопками)

Grayed-out – забруднений, засерений (недоступний елемент управління в екранній формі)

GF: Girlfriend – дівчина (кохана)

GR8: Great – чудово

Gr8: great – чудово

GA: go ahead – тільки після вас (мається на увазі написання коду після когось)

GG: good game – подяка за гарну гру

GJ: good job – подяка за роботу

GL: good luck – побажання вдачі

Н

Hacker – хакер (людина любляча програмувати, а не просто теоретизуватися про програмування)

Hint – хінт (порада або рекомендація)

Hard drive – хард драйв, жорсткий диск

Headless – безголовий (йдеться мова про комп'ютер, що працює без дисплея)

Hyperlink – гіперпосилання

HTH: Hope This Helps – сподіваюся, це допоможе

І

Internet – інтернет (інет)

ICQ – аська, ася (програма для миттєвого обміну повідомленнями)

Internet explorer – віслюк (браузер від скорочення ІЕ)

IRC (internet relay chat) – Ірка (система онлайнного спілкування)

ILY: I Love You – я кохаю тебе

IMHO: In My Humble Opinion – на мою скромну думку

IDK: I Don't Know – я не знаю

IRL: In Real Life – в реальному житті

IMO: in my opinion – на мою думку

IRC: if I remember correctly – якщо мені не зраджує пам'ять

Ж

Jabber – жабер (відкритий протокол для швидкого обміну повідомленнями)

J/K: Just Kidding – жарт, жартувати

К

Keyboard – кейборд, дошка, кіборд, клава, клавіатура

KTHX: OK, Thanks – добре, дякую

Л

Lag – лаг (затримка в передачі даних по мережі)

Lamer – ламер (невмілий користувач ЕОМ)

Label – лейбл (етикетка – графічний знак на будь-якому продукті виробництва)

Loser – лузер (невдаха)

Linux – лінух, лінх, лінійка, люліх, (операційна система Лінукс)

LAN – лан, ланка, лань, лана (локальна мережа)

LG – лижі, лажа, (компанія LG)

Leech – лічер (даремний учасник файлообмінної мережі, який тільки викачує, нічого не даючи взамін)

Lytodybr – литдибр (щоденник)

LOL (Laughing Out Loud) – лол, ламер в мережі (голосно сміятися)

L8R: Later – незабаром, потім, згодом

LU: love you – кохаю тебе

M

Modem – модем (пристрій зв'язку для перетворення сигналу за допомогою процесів модуляції)

Monitor – монітор (екран)

Microsoft Windows – вінди, вінда (операційна система Майкрософт)

Mozilla – мазило (браузер mozilla)

Mozilla firefox – вогняний лис, лисиця, лисичка (браузер mozilla firefox)

MS Outlook – аутоглюк, автоглюк, цибуля (поштовий клієнт MS Outlook)

Mail – мило, мильниця (поштова адреса, електрона пошта)

Manual – мануал (керівництво користувача)

Memory – пам'ять комп'ютера

Message – повідомлення як про помилку так і повідомлення на електронну пошту

Mode – режим

m8: mate – товариш, напарник;

N

Notebook – ноут, нотер (ноутбук)

Newbie – нуб (новачок, чайник)

Netscape navigator – нафігатор, навігатор (браузер)

Nero burning ROM – нюра (програма для запису дисків)

Notepad – нотатки, записна книжка, планшет

Network – мережа

Native mood – режим роботи у власній системі команд

Non-mouse program – програма, яка не підтримує роботу з мишкою

Nucleus – ядро операційної системи

NM: Nevermind – нічого важливого, не звертай уваги

NP: No Problem – ніяких проблем

NFC: no further comments – я все сказав, без коментарів

О

Overlay – оверплей (метод програмування, що дозволяє створювати програми, які займають більше оперативної пам'яті, ніж встановлено в системі)

OLE (Object linking and embedding) – Оля (технологія, що дозволяє редагувати дані, створені в іншій програмі, не виходячи з основного редактора)

Oracle – оракул (база даних)

OIC: Oh, I See – зрозумів

ОТОН: On the Other Hand – з іншого боку

ORLY: Oh Really? – ох, невже

OMW: on my way – вже в дорозі (початок справи)

Р

Program – прога (програма)

Prank – пранк (розіграш), post – пост (повідомлення в електронній конференції)

Page – пага (сторінка в інтернеті)

Plotter – плотер (графопобудовник, пристрій, призначений для виведення даних в графічній формі на папір)

Pixel – піксель

Printer – принтер

Progmmmer – програмер (програміст)

Pentium intel – пень, пеньтюх (центральний процесор марки pentium компанії intel)

Perl – перл, перлушка (мова програмування)

Peer2peer – кожний з кожним

Peer view instances – рівноправні екземпляри видимого елемента

Peripheral controller – периферійний контролер

Process handling procedure – процедура управління процесом

Processor-specific code – програма, прив’язана до певного процесора

Proxy server – проксі сервер (сервер в комп’ютерних мережах, що дозволяє клієнтам виконувати непрямі запити до мережевих сервісів)

Q

R

Rack – рак (змінний накопичувач)

Reboot – ребут (перезавантажувати)

Respect – респект (прояв поваги до чогось чи комусь)

Rapidshare – рапіда (файлообмінний сервер)

RAR – RAP (використовувати архіватор RAR)

Router – маршрутизатор або роутер вайфаю

ROFL: Roll On the FloorLaughing – дуже голосно сміятися, надривати живота від сміху

S

Screen – екран

Swapping manager – своппінг менеджер (менеджер проекту)

Samsung – гнусмас, самса, самсунг

Server – сервак, сервер

Support – саппорт, сопорт (служба технічної підтримки)

Save – сейв сейф (збереження гри)

Skin – скін (зовнішній вигляд, оболонка, дизайн)

Smile – смайл (посмішка, комбінація різних знаків пунктуації або літер, що позначає настрій)

Space – спейс (вільне місце на диску)

SMH: Shaking My Head – хитати головою, казати про свою незгоду

SFW: Safe for Work – зберегти роботу, команду

T

Trouble – трабл, трабли (проблема, неприємність)

Troll – троль (анонімний інтернет провокатор)

Trolling – тролінг (процес написання провокаційних повідомлень в інтернеті)

Torrent – торрент (файл, що містить в собі інформацію про запитані файлах)

The bat – бат (поштова програма)

Turbo pascal – турбо паскаль, турба (компілятор мови програмування Паскаль)

Tower – вежа (корпус комп'ютерного типу), zombie process – зомбі, процес-зомбі (дочірній процес в Unix-системі, який завершив своє виконання, але ще присутній в списку процесів операційної системи, щоб дати батьківському процесові вважати код завершення)

Transpoder – телекомунікаційний пристрій, який приймає сигнал лише в одній формі та передає його в іншій формі

TMI: Too Much Information – занадто багато інформації

TTYL: Talk to You Later – поговоримо пізніше

THX: thanks – дякую; WB: welcome back – радий що ти повернувся, з поверненням

U

Update – апдейт (процес оновлення програмних продуктів)

Upgrade – апгрейдити (оновити)

Uber – убер (дуже висока позитивна оцінка)

Unix – уніх, нікс (ОС сімейства unix)

u: you – ти

V

Virus – вірус

W

Winchester – вінчестер

WB: welcome back – радий що ти повернувся, з поверненням

W/O: Without – без чогось або когось

WYSIWYG: What You See Is What You Get – що посієш те й пожнеш

w8: wait – почекай, зачекай

WTH: what the hell – якого біса

X

Y

y: why – чому

YW: You're Welcome – будь ласка, на взаєм

YHM: you have mail – вам лист

Z

Zombie process – зомбі, процес-зомбі (дочірній процес в Unix-системі, який завершив своє виконання, але ще присутній в списку процесів операційної системи, щоб дати батьківському процесові вважати код завершення)

#

2: to, or too – до, в (вказівка напрямку звернення)

2moto: tomorrow – завтра

2nite: tonight – сьогодні ввечері

2U2: to you too – і вам теж

4: for – для чогось, когось

4u: for you – для тебе

10q: thank you – дякую тобі

10x: thanks – дякую

Глосарії

А

Аватар користувача – ава

Адміністратор – адмін

Адреса електронної пошти – мейл, мило

Антивірусна програма – антивіруска, антивірусник

Антивірусна програма Касперського – каспер, касперській, квікві

Антивірусна програма Doctor Web – павук

Апаратне забезпечення – залізяччя

Б

Браузер – арбузер

Безлімітний – безлім, безлімка

В

Важкий для сприйняття – нап'яжний

Відміна – кенсел

Відформатувати – форматнути

Вінчестер - вінт (один синонім “вінчак”)

Вірус – вірусяка, живність

Вимкнути – вирубати

Видалити – грохнути

Видалення – знос

Вихід – ескейп

Г

Гравець – геймер, шпілер

Грати в ігри – гамати

Д

Дармовий – шаровий

Драйвери – дрова

Друкувати – тайпати

Дуже хороший – кульний, жирний, бомбезний

Дисплей – дисплюй

Е

Екран – скрін

З

Завантажувати – качати

Завантажувати інформацію з мережі Інтернет – мутити, скачувати курсову з нету

Закидати файли для вільного доступу в мережу – шарити

Зламати – хакнути

Зареєструватися – зарегатися

Заставка, що являє собою якийсь програмний продукт – інтрушка

Збій в роботі – глюк

І

Інформація – інфа

К

Клавіатура – клава

Клавіша відтворення – плей

Код активації – кряк

Коментар – комент

Компакт-диск, дані з якого зчитує та на який записує комп'ютер – болванка, флопак

Комп'ютерний маніпулятор – миш, миша, пацюк, хом'як, щур

Комп'ютерна гра - гама

Комп'ютер фірми HP – х'юлет

Комп'ютер фірми apple – апл, яблуко, золоте яблуко

Комп'ютер фірми acer – асер

Користувач – юзер

Користуватися – юзати (саме звідси пішло словосполучення юзати когось, або бути поюзаним)

Л

Лептоп – лаптоп

Ліцензійна версія — ліцуха

Листуватися – мейлювати

Локальна мережа – локалка

Людина або робот, що масово розсилає кореспонденцію рекламного чи іншого характеру людям, які не висловили бажання її отримувати – спамер

М

Материнська плата – материнка або мати

Масово розсилати кореспонденцію рекламного чи іншого характеру людям, які не висловили бажання її одержувати – спамити

Н

Навушники – вуха

Надіслати на електронну пошту – скинути на мейл

Назва операційної системи DR DOS – дурдос

Натискати кнопку комп'ютерного маніпулятора – клацати

Натискати на кнопки клавіатури – клапати

Неліцензійна антивірусна програма – звір, піратська вінда

Нечесний гравець – чітер

Ноутбук – ноут

О

Обліковий запис — обліковка

Операційна система Windows – вінда

Операційна система – оперційка

Операційна система Windows XP – експішка

Операційна система CS/КС – ось, вісь, варха

П

Працювати несправно, повільно – лагати, тупити, плужити

Працювати зі збоями – зависати, виснути

Працювати несправно – глючити

Перебувати в мережі Інтернет – сидіти в неті, зависати

Персональний комп'ютер – ПК, пісюк, кампусік, верстак, залізо

Перехід по сторінках – серфінг

Поганий – гальмовий

Погано працюючий модем – мудем

Посилання – лінк

Помилка в роботі – ерор

Порадник користувача – буквар

Пошкодження програмного забезпечення – комп завис, відновс полетів, піпець

Пошкоджений – коцаний

Принтер – петя

Принтер фірми canon – семік

Приватний простір — приват

Приєднуватися – конектитися

Прикладна програма – аплікуха

Провід – шнурок

Програма – прога; програмне забезпечення – софт

Програміст, який погано зламає комп’ютерні програми – ламер

Програміст – програмер; припинити будь-які операції, які виконують компютер (від «kill») – киляти

Прокоментувати – коментнути

Процесор - проц (один синонім “проник”)

С

Сервер – сервак

Системний блок - системник (у тому числі фонетичні варіанти “сістемник”, “системнік”)

Системний адміністратор – сисадмін

Системна помилка – синій екран, екран смерті

Сканувати – сканити

Скопіювати на диск – скинути

Спілкуватися у чаті – чатиться

Т

Трансляція – транс

Той, який працює зі збоями, – висючий, глючний

У

Установлювати – інсталювати

Ф

Файл для інсталяції програми – інсталка

Файл знищений – вірус з'їв файл

Фахівець або програма з «оживлення» обчислювальної машини або операційної системи – реаніматор

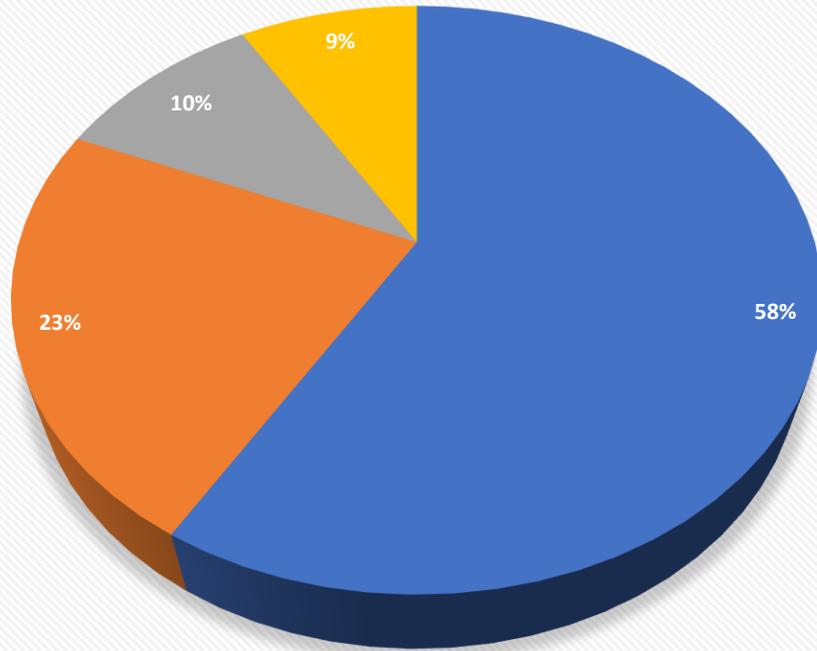
Ш

Шукати – скорчити

Шукати інформацію – гуглити, лазити в неті, серфувати, шарити

;

Переклад ІТ-сленгу

■ Транслітерація   ■ Транскрипція   ■ Калькування   ■ Описовий переклад

Summary

At a time when the world around us is rapidly evolving, computer technology is evolving along with it. Therefore, a translator specializing in the translation of computer terminology needs to constantly improve his or her professional level and replenish his or her vocabulary with new terminology.

In our research paper, we investigated the peculiarities of translating slang and jargon in computer technology texts and identified the problems that arise in the process of translating them into Ukrainian. Recently, the amount of literature in the field of information technology has been growing rapidly due to its popularity, which has led to an increase in the number of new terms that need to be translated.

The purpose of our study was fulfilled by finding different methods of translating slang in English-language tests and dictionaries, selecting various examples that vividly illustrate certain methods.

We also accomplished all **the tasks** set:

1) Slang is a type of colloquial variant of professional speech. It is characteristic of people of a certain profession or social strata. The concept of slang appeared in Ukraine, namely in the Poltava region in the 18th and 19th centuries. Slang entered the literature in the early 20th century.

2) Computer slang is a type of spoken or written language used by IT professionals and gamers. This type of slang is associated with the appearance of the first computers in America in the middle of the 20th century. It was there that it originated and developed until it became widespread not only in English but also in other languages of the world.

3) Jargon is a sociolect; it differs from the commonly spoken language in its specific vocabulary and phraseology. It does not have its own grammar and phonetic system. The concept of jargon appeared in history much earlier than slang, but the

research of many linguists around the world shows that slang words and expressions were called jargon. They are interconnected and cannot exist without each other.

4) The main methods of translating slang in English-language dictionaries and computer texts into Ukrainian are transliteration, transcription, calquing, equivalent translation, and explication. Transliteration (from the Latin *trans* - through, across and *litra* - letter) is the transfer of letters of a foreign language word using the letters of the alphabet of the target language. Transliteration also sometimes involves a shift in emphasis.

Transcription is the transfer of the sounds of a foreign language word (usually a proper name, geographical name, scientific term) using the letters of the alphabet of the target language.

Calculation (from French *calque* - copy, imitation) is a word or expression that is a translation of a foreign language word from the material of the native language.

Descriptive (explanatory, descriptive) translation is a method of transmission without equivalent vocabulary that involves revealing the meaning of a borrowed unit through a detailed description in word combinations, phrases, etc.

While writing this work, I researched many types of IT slang, not only translated but even studied the creation and formation of Ukrainian-language IT slang. This is not a result of translation from English, because their pronunciation or spelling is completely different.

It was also found that slang penetrates even into abbreviations, forming such well-known IT slang abbreviations.

During the research and study of the materials, we found out the type of Internet and IT slang, namely SMS slang, which is actively used by both IT workers and social media users.

It was also found out that when translating IT texts, it is necessary to remember that although the language of such texts is part of the national language,

i.e., it uses vocabulary and grammar, it has a certain style that corresponds to the purpose and task of computer literature. IT texts have a number of peculiarities, both in terminology and grammar, which should be taken into account when translating.

The study also found that translating computer literature can pose certain difficulties. First of all, it is the correct interpretation of slang and finding the appropriate meaning in the dictionary, which should belong to a certain thematic group, the meaning of which the translator wants to convey as accurately as possible. However, in this case, difficulties may also arise, as there are slangisms and jargon that have no equivalent. In this case, the translator must have sufficient knowledge of the field in which the text is being translated.

Thus, the study found that there are many terms used in IT texts, and the number of them is growing at an incredible rate. It can be concluded that translating slang terms into English is a rather complicated and painstaking process that requires certain skills and the use of lexicographic sources of information for accurate translation. As for structural and semantic features, they are closely related to specific translation methods, as they determine the meaning when translating slang into Ukrainian.

Further study of IT slang is necessary, as new expressions and phrases appear every year that require research and translation. Therefore, along with the rapid development of computer technologies, they can take a prominent place in oral and written forms of communication not only among IT experts but also in the speech of ordinary people, especially young people and children.

Key words: slang, jargon, methods of translation, dictionaries, texts, computer field, electronic.